

KISLÁNG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
TELEPÜLÉSTERV, HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT ÉS
SZABÁLYOZÁSI TERV MÓDOSÍTÁSA

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Készítette:

Bruckner Attila

*Okl. táj- és kertépítésmérnök
Tájvédelmi- és élővilág-védelmi szakértő
tervezői jogosultság: TK-19-0244,
szakértői szám: SZTV-043/2009 és SZTjV-043/2009*

valamint

Juglans Nigra Mérnöki Iroda Kft.

Enyedi-Egyed Szilvia

*Okl. építőmérnök, térinformatikai szakmérnök
Szakértői szám: SZÉM-03/07-0671
Szakértői szám: SZKV/07-0671*

Diószegi András

*Okl. építőmérnök
Környezetirányítási szakértő
Környezetvédelmi szakértő: SZKV-13515/2015*

Munkaszám: EKV-34/2023.

JUGLANS NIGRA KFT.
8000 Székesfehérvár, Taliga dűlő 4.
Adószám: 14802795-2-07
CIB 10700093-49187100-51100005

2023. augusztus

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	3
1. ÁLTALÁNOS ADATOK	3
1.1. A KÖRNYEZETÉRTÉKELÉST KÉRŐ ADATAI	3
1.2. A KÖRNYEZETÉRTÉKELÉS ELKÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK ADATAI	3
2. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE	3
2.1. ELŐZMÉNYEK.....	3
2.2. A TERVEZÉSI FOLYAMAT MÁS RÉSZEIHEZ VALÓ KAPCSOLÓDÁSA.....	4
2.3. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TETT JAVASLATOK HATÁSA A TERV ALAKULÁSÁRA	4
2.4. A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS SZERVEK ÉS A NYILVÁNOSSÁG BEVONÁSA, AZ ÁLTALUK ADOTT VÉLEMÉNYEKNEK, SZEMPONTOKNAK A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TÖRTÉNŐ FIGYELEMBEVÉTELE, AZ INDOKOK ÖSSZEFOGLALÁSA.....	4
2.5. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSA, AZ ALKALMAZOTT MÓDSZER KORLÁTJAI	5
3. A TERV KIDOLGOZÁSÁKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE	5
3.1. A RENDEZÉSI TERV-MÓDOSÍTÁS CÉLJAINAK ÖSSZEFOGLALÁSA	5
3.2. A TERV ÖSSZEFÜGGÉSE, MÁS RELEVÁNS TERVEKKEL, ILLETVE PROGRAMOKKAL	7
3.2.1. Országos programokkal való kapcsolatok.....	7
3.2.2. Regionális programokkal való kapcsolatok.....	10
4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA	11
4.1. A TERVEZÉSI TERÜLET LEHATÁROLÁSA	11
4.2. A JELENLEGI KÖRNYEZETI ÁLLAPOT ISMERTETÉSE.....	11
4.2.1. Levegőminőség	11
4.2.2. Talaj és földtani közeg állapota.....	15
4.2.3. Vizek állapota	18
4.2.4. Hulladékgazdálkodás helyzete.....	24
4.2.5. Zajterelés helyzete	25
4.2.6. Élővilág állapota	25
4.2.7. Épített környezet	27
4.2.7. Tájvédelmi állapot.....	30
4.3. A TERVEZÉSI TERÜLETEN FENNÁLLÓ KÖRNYEZETI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK LEÍRÁSA ÉS MINDEZEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA, HA A TERV NEM VALÓSULNA MEG	32
4.4. A TERV MEGVALÓSULÁSÁVAL KÖZVETLENÜL VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK	33
4.4.1. Természeti erőforrások közvetlen igénybevétele, vagy környezetterhelés	33
4.4.2. A módosítás következtében fellépő társadalmi, gazdasági folyamatok, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak	36
4.5. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA ESETÉN VÁRHATÓ, A KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK, KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ELŐREJELZÉSE	36
5. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE, MONITORINGOZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK	37
5.1. A VÁRHATÓ HATÁSOK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK	37
5.2. MONITORING JAVASLATOK	39
6. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ	40

BEVEZETÉS

Kisláng Község Önkormányzata (8156 Kisláng, Fő u. 63.) a településszerkezeti terv módosítását is érintő helyi építési szabályzat és szabályozási terv módosítását határozta el. A terv módosításának generál tervezését a Fehér Vártervező Kft. (8000 Székesfehérvár, Rába u. 22.) végzi. A környezetértékelés elvégzésével a Fehér Vártervező Kft. adott megbízást. A tervek módosításához kapcsolódó környezetértékelést a tervező az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében megadott tematika, illetve a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 2. számú mellékletének előírásai alapján készítette el.

1. ÁLTALÁNOS ADATOK

1.1. A KÖRNYEZETÉRTÉKELÉST KÉRŐ ADATAI

A környezetértékelést kérő szervezet adatai:

Név: Kisláng Község Önkormányzata
Székhely: 8156 Kisláng, Fő u. 63.
Képviseli: Rumpler Tibor polgármester
Település KSH azonosítója: 28990

1.2. A KÖRNYEZETÉRTÉKELÉS ELKÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK ADATAI

Vezető tervező:

Neve: Bruckner Attila
Címe: 8300 Tapolca, Bacsó Béla u. 2.
Tervezői engedély száma: TK 19-0244
Szakértői engedély száma: SZTjV-043/2009; SZTV-043/2009.

Közreműködő szakértők:

Neve: Diószeginé Enyedi Egyed Szilvia
Címe: 8000 Székesfehérvár, Taliga dűlő 4.
Szakértői engedély száma: SZKV/07-0671

Neve: Diószegi András
Címe: 8000 Székesfehérvár, Taliga dűlő 4.
Szakértői engedély száma: SZKV-01-13515/2015

2. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

2.1. ELŐZMÉNYEK

Kisláng Község Önkormányzata 2005-ben a 17/2005.(XII.5.) önkormányzati rendelettel hirdette ki a Helyi Építési Szabályzatot. A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet szabályozza a településtervek készítésének és jóváhagyásának folyamatát. A módosítások célja a települések terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme. A károsító hatások elkerülése és a terhelés minimalizálása érdekében szükséges a környezetvédelmi vizsgálatok eredményeinek beépítése a tervbe, illetve az előírások betartása a településüzemeltetés során.

A benyújtandó terv az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik. Ennek megfelelően a dokumentációt a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében megadott tematika alapján és a rendelet 2. számú melléklete szerinti értékelési és minősítési szempontok szerint állítottuk össze, figyelembe véve a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 2. számú mellékletének környezetértékelésre vonatkozó előírásait is.

2.2. A TERVEZÉSI FOLYAMAT MÁR RÉSZEIHEZ VALÓ KAPCSOLÓDÁSA

A tervezett módosítások során a környezetértékelésben tett megállapítások alapját képezik a kitűzött célok megvalósításának, úgy, hogy a környezet igénybevétele, terhelése minimális legyen, illetve a környezetszennyezés kizárható legyen.

2.3. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TETT JAVASLATOK HATÁSA A TERV ALAKULÁSÁRA

A környezeti értékelés során olyan információ vagy körülmény nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően, illetve szakhatósági információkon túl jelentősen befolyásolta volna a településszerkezeti terv módosítását is érintő helyi építési szabályzat és szabályozási terv módosításának alakítását. Azaz a környezeti értékelés elkészítése a tervekészítést nem befolyásolta jelentős mértékben.

2.4. A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS SZERVEK ÉS A NYILVÁNOSSÁG BEVONÁSA, AZ ÁLTALUK ADOTT VÉLEMÉNYEKNEK, SZEMPONTOKNAK A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TÖRTÉNŐ FIGYELEMBEVÉTELE, AZ INDOKOK ÖSSZEFOGLALÁSA

A környezetértékelés elkészítéséhez a kiindulási adatokat a terv generáltervezője biztosította. Meghatározásra kerültek a várható területhasználatok.

A környezet védelméért felelős szervek:

- Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály 8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1.
- Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága 1525 Budapest, Pf. 86.
- Fejér Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya 8000 Székesfehérvár, Mátyás király körút 13.
- Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vízügyi és vízvédelmi hatósági jogkörben 8050 Székesfehérvár, Pf. 947.
- Fejér Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítész 8000 Székesfehérvár, Várkörút 22-24.
- Fejér Vármegyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály 2481 Velence, Ország út 23.
- Fejér Vármegyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Földhivatali Osztály 8000 Székesfehérvár, Kégl Gy. u. 1.
- Budapest Főváros Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Örökségvédelmi Osztály 1014 Budapest, Logodi u. 38-40.
- Fejér Vármegyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály 8000 Székesfehérvár, Mátyás király körút 13.
- Pest Vármegyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatala Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály Erdőfelügyeleti Osztály 2101 Gödöllő, Pf. 431.

2.5. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSA, AZ ALKALMAZOTT MÓDSZER KORLÁTJAI

A környezeti értékelés elkészítéséhez szakirodalmi adatokra, az Önkormányzat adatszolgáltatására, légifelvétel, térképművek adataira, valamint az előzetes véleményezi szakaszban résztvevő szakhatóságok adatszolgáltatásaira támaszkodtunk. Felhasználtuk továbbá a különböző közműszolgáltatók adatait is, illetve a jogszabályi előírásokat. Áttekintettük továbbá az országos és regionális környezetvédelmi, területrendezési és hulladékgyűjtési tervek, programokat is.

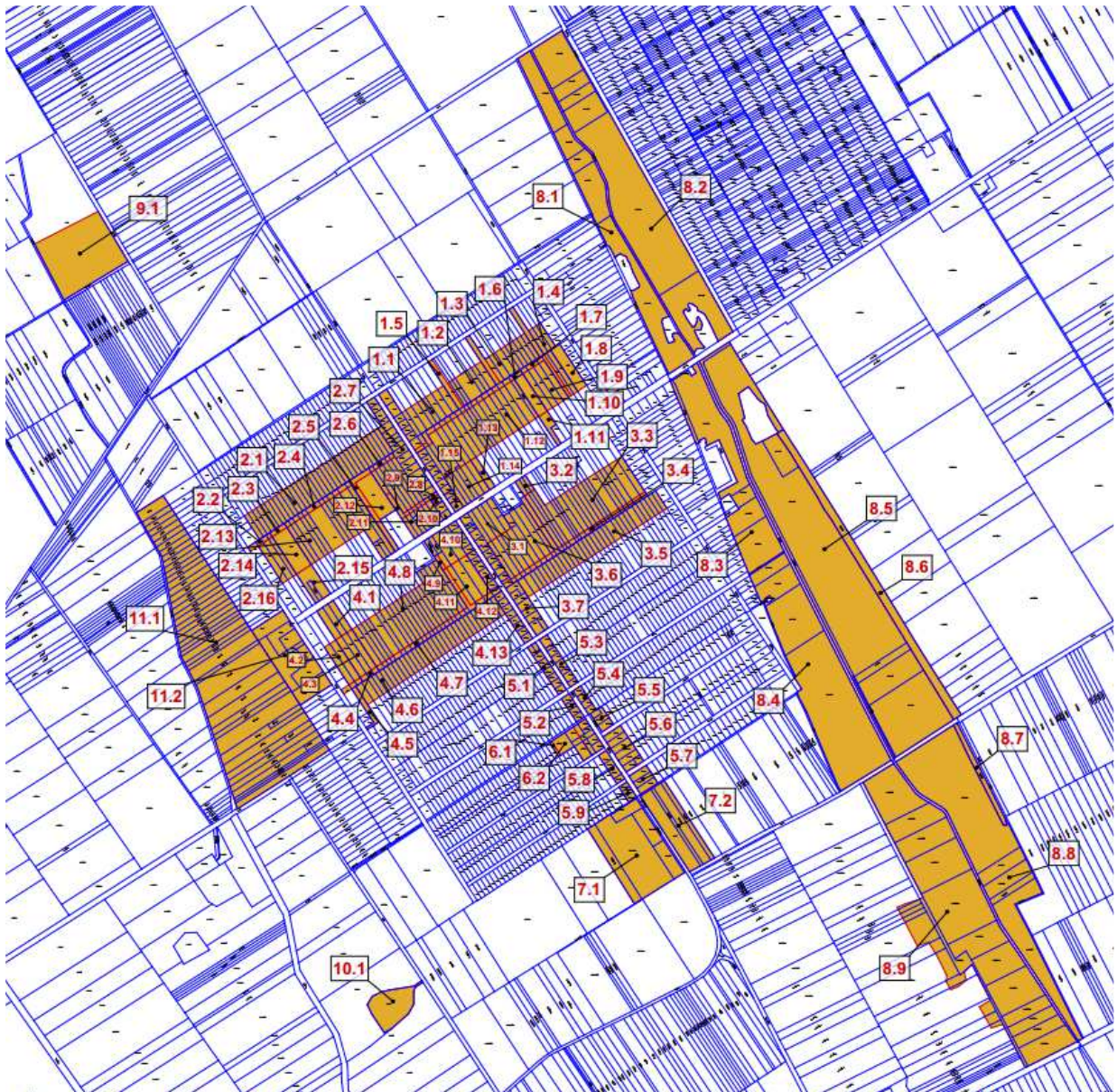
A beruházás megépítésének és üzemeltetésének környezeti vizsgálata során nagy hangsúlyt fektettünk a helyszín megtekintésére és helyszíni szemle során szerzett saját tapasztalatokra. A helyszínelés során vizsgáltuk a módosítással érintett ingatlanokon és környezetükben meglévő növényzet természetességét, az élővilág és a tájhasználat változatosságát, valamint a várható tevékenységnek az élőhelyekre és a tájra gyakorolt hatását.

Ezen kiindulási adatok alapján a környezetértékelés kellő biztonsággal végrehajtható. Tekintettel arra, hogy a tervmódosítás csak az előzményekben felsorolt ingatlanokat érinti, így a környezetértékelést is csak a tervezési területre és közvetlen környezetére végezzük el.

3. A TERV KIDOLGOZÁSÁKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE

3.1. A RENDEZÉSI TERV-MÓDOSÍTÁS CÉLJAINAK ÖSSZEFOGLALÁSA

Kisláng közigazgatási területét és a módosítással érintett ingatlanokat az alábbi ábra szemlélteti (*1. SZ. ÁBRA*):

1. számú ábra: Kisláng, módosítással érintett területek elhelyezkedése

A tervezett módosítások a következők:

1. helyszín - **Fő utca és a Szent István utca kereszteződésétől északra lévő telektömb változásai:** A Fő u. és a Szent István u. kereszteződésétől északra lévő tömbfeltárás nem valósul meg. A telektömbben lévő lakóingatlanok falusias lakóterület építési övezetbe, a hivatal és az óvoda épülete intézményi vegyes építési övezet lesz. Ezen kívül az útszabályozások megszűnése miatt a 377 hrsz-ú ingatlan egésze kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület besorolású lesz, különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi építési övezetbe kerülnek a 369/3 és a369/4 hrsz-ú ingatlanok, ahol jelenleg is ennek a területhasználatnak megfelelő tevékenység folyik.
2. helyszín - **A Fő utca és a Szent István utca kereszteződésétől nyugatra lévő telektömb változásai:** A Fő u. és a Szent István u. kereszteződésétől nyugatra lévő tömbfeltárás nem valósul meg. A telektömbben lévő lakóingatlanok falusias lakóterület építési övezetbe fognak tartozni. A 339 hrsz-ú ingatlanon különleges beépítésre nem szánt sport övezetbe, a 272/1 és 272/2 hrsz-ú ingatlanok zöldterület övezetbe kerülnek. Településközponti vegyes építési övezet csak az iskola és kultúrház, illetve a mellettük lévő 340 hrsz-ú telek marad. Különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi építési övezetbe kerülnek a

325/1 és a 326 hrsz-ú ingatlanok, ahol jelenleg is ennek a területhasználatnak megfelelő tevékenység folyik.

3. helyszín - ***A Fő utca és a Szent István utca kereszteződésétől keletre lévő telektömb változásai:*** A Fő u. és a Szent István u. kereszteződésétől keletre lévő tömbfeltárás nem valósul meg. A telektömbben lévő lakóingatlanok falusias lakóterület építési övezetbe kerülnek. Ez alól kivétel a 459 hrsz-ú út által körül határolt terület és az orvosi rendelő ingatlanja, melyek településközponti vegyes terület besorolásúak maradnak.
4. helyszín - ***A Fő utca és a Szent István utca kereszteződésétől keletre lévő telektömb változásai:*** A Fő u. és a Szent István u. kereszteződésétől keletre lévő tömbfeltárás nem valósul meg. A telektömbben lévő lakóingatlanok falusias lakóterület építési övezetbe kerülnek. Ez alól kivétel a katolikus templom területe, ami településközponti vegyes terület besorolású marad, továbbá a telektömb északnyugati szegletében lévő kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület is megmarad. Különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi építési övezetbe kerülnek a 526, 527 és az 528/1 hrsz-ú ingatlanok, ahol jelenleg is ennek a területhasználatnak megfelelő tevékenység folyik.
5. helyszín - ***A Szent István utca Kossuth Lajos utcától délre lévő szakaszának két oldalán található kertvárosias lakóterületek változása:*** A Szent István u. Kossuth Lajos utcától délre lévő szakaszának két oldalán található ingatlanok kertvárosias lakó helyett falusias lakó építési övezetbe kerülnek.
6. helyszín - ***A Táncsics utcában lévő zöldterület megszüntése:*** A Táncsics utcában lévő Zé jelű (településszerkezeti terven Kf) jelű övezet falusias lakóterület építési övezet lesz. A jogszabályi megfelelés miatt közkert övezet kijelölés történik a 875/1 hrsz-ú ingatlanon. Új beépítésre szánt terület kijelölés történik a 875/1, 875/2, 878, 879/1 hrsz-ú ingatlanokon.
7. helyszín - ***A belterület déli részén lévő ipari gazdasági területek változása:*** A belterület déli részén lévő ipari gazdasági területek különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület besorolásúak lesznek.
8. helyszín - ***A Bozót-patak melletti zöldterületek változásai:*** A belterülettől keletre lévő Bozót-patak melletti zöldterületek a művelési ágaknak, illetve a FMTrT mezőgazdasági és erdőgazdálkodási térségének megfelelően véderdő és tájgazdálkodási mezőgazdasági terület besorolásúak lesznek.
9. helyszín - ***A 099 hrsz-ú ingatlan erdőterületbe sorolása:*** A megyei tervi erdőgazdálkodási térségnek való megfelelés miatta 099 hrsz-ú ingatlan egésze egyéb erdőterület besorolású lesz. A terület művelési ága erdő.
10. helyszín - ***A rekultivált szemétkerakó telep változása:*** A rekultivált szemétkerakó területe különleges területhasználatból általános mezőgazdasági területhasználatba kerül.
11. helyszín - ***A Sándor utcától nyugatra lévő tartalék lakóterületek változása:*** A Sándor utcától nyugatra lévő lakóterület hátsó ingatlanjai, amelyek nem rendelkeznek közútcsatlakozással, általános mezőgazdasági területfelhasználásba kerülnek. Ezen kívül a 31/1, 32/2, 32/4, 33/2, 33/3, 34/1, 34/2, 35/1 hrsz-ú ingatlanok falusias lakóterületből különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi területfelhasználásba kerülnek.

3.2. A TERV ÖSSZEFÜGGÉSE, MÁS RELEVÁNS TERVEKKEL, ILLETVE PROGRAMOKKAL

3.2.1. ORSZÁGOS PROGRAMOKKAL VALÓ KAPCSOLATOK

A tervmódosításnak az alábbi országos tervekkel és programokkal kell összhangban lennie:

- 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
- 1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról
- 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat a 2015-2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról (NKP IV.),
- Víz keretirányelv.

Országos Területrendezési Terv

A törvény célja, hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal.

Nemzeti Területfejlesztési Konceptióról

A Nemzeti Területfejlesztési Konceptió a fenntartható fejlődés, a jövő nemzedékek lehetőségeinek védelme és a nemzeti erőforrásokkal való hosszú távú felelős gazdálkodás követelményeinek érvényesítése érdekében készült, figyelembe véve:

- a hazai és globális kihívásokra, valamint a fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzetközi és közös európai célkitűzéseket,
- hazánk jövőképét, miszerint Magyarország 2030-ra Kelet-Közép Európa gazdasági és szellemi központjává válik, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal,
- hogy a fejlesztés és a fenntarthatóság biztosítása valamennyi nemzeti erőforrás (az emberi, a társadalmi, a természeti és a gazdasági erőforrások) kiegyensúlyozott, egymással összhangban lévő megőrzését, fejlesztését igényli, ezért a fenntartható fejlődés követelményeinek érvényesítése valamennyi szakpolitikai terület számára feladatokat ad,
- a széles körű társadalmi egyeztetés tapasztalatait.

Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.)

A 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott 2015-2020. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) több alapelvet határoz meg, amelyeket a környezeti tervezés, környezethasználat során érvényesíteni kell minden szinten, így a településrendezési terv készítése során is.

A Program hosszú távú célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

A Program átfogó céljai:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása
 - Levegőminőség javítása,
 - A zajterhelés csökkentése,
 - Vízhőminőség és egészség,
 - Szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás,
 - Környezet és egészség,
 - Zöldfelületek védelme
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata,

- A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem,
- Talajok védelme és fenntartható használata,
- Vizeink védelme és fenntartható használata,
- Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás,
- Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése,
 - Erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása,
 - A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése,
 - Energiatakarékosság és -hatékonyság javítása,
 - Hulladékgazdálkodás,
 - Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira,
 - Az agrárgazdaság környezeti aspektusai
- A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése;
- Területfejlesztés, területrendezés és környezetvédelem;
- Településfejlesztés, -rendezés és környezetvédelem.

Víz Keretirányelv

Víz Keretirányelv előírásai szerint az EU tagállamokban 2015-ig jó állapotba kell hozni a felszíni és felszín alatti vizeket, és fenntarthatóvá kell tenni ezt a jó állapotot. A jó állapot elérése érdekében a VKI 13. cikke előírja, hogy a tagállamoknak a területükön fekvő vízgyűjtő területekre (rész-vízgyűjtőkre és az ország területére eső vízgyűjtőrészekre) Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervet (VGT) kell készíteniük. A Duna-vízgyűjtőterület Magyarország területét érinti.

A Víz Keretirányelv célja az volt, hogy 2015-re a felszíni és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is. A 2015-ös cél sem Magyarország, sem a többi tagállam számára nem volt teljesíthető. Ezt a várható problémát felismerve a keretirányelv lehetőséget teremt arra, hogy amennyiben a természeti vagy a gazdasági lehetőségek nem teszik lehetővé a jó állapot megvalósítását 2015-ig, úgy a teljesítés határidejét ütemezni lehet a VKI által felkínált mentességek megalapozott indoklásával 2021-re, illetve 2027-re. Ezek az időpontok képezik egyben a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés második és harmadik ciklusát. Az első végrehajtási időszak 2015. december 22-vel zárult le, ugyanakkor kezdődött el a jelenlegi második tervezés, vagy első felülvizsgálat által meghatározott intézkedési program végrehajtása.

A VKI alapelve, hogy a víz nem csupán szokásos kereskedelmi termék, hanem alapvetően örökség is, amit ennek megfelelően kell óvni, védeni. A vízkészletek használata során hosszútávon fenntartható megoldásokra kell törekedni. Ennek megfelelően a jó állapot eléréséhez szükséges javító beavatkozásokat össze kell hangolni a fenntartható fejlesztési igényekkel, de szigorúan a VKI elvárásainak figyelembevételével.

A település a Nádor-(Sárvíz)-csatorna, így a Duna jobb parti vízgyűjtő területéhez tartozik. Vízgazdálkodási szempontból a terület az Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony (1–13 alegység) működési területéhez tartozik.

Nemzeti Tájstratégia

Az NTS egyik alap feladata a társadalom figyelmének és felelősségérzetének felkeltése annak érdekében, hogy a hazai, illetve a határon átnyúló tájak védelme, kezelése és tervezése céljából az érdekeltek helyi, országos és nemzetközi szinten is együttműködjenek. Jelen stratégia az egyezmény szellemiségének megfelelően a védelem-kezelés-tervezés hármas eszközrendszerét alkalmazva határozza meg a célokat és feladatokat.

A táj védelme a táj jelentős vagy jellemző sajátosságainak megőrzésére és fenntartására vonatkozik. Örökségi értékét a táj természeti adottságai és/vagy az emberi tevékenységek révén kialakult elemeinek jellemző összetétele adja.

A táj kezelése a fenntartható fejlődés szempontjából olyan tevékenységet jelent, amelynek célja a táj rendszeres fenntartása. Célja, hogy a társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatok által előidézett változásokat irányítsa és összhangba hozza. A táj tervezése olyan céltudatos tevékenységet jelent, amelynek célja a táj fejlesztése, helyreállítása vagy új létesítése hatásokat

Európai Táj Egyezmény

A tájegyezmény célja: az európai tájak minősége és sokfélesége olyan közös értéket képez, amelynek védelme, kezelése és tervezése terén fontos, hogy az érdekeltek együttműködjenek. Az Egyezmény fő célja, hogy elősegítse a táj védelmét, kezelését és tervezését, valamint, hogy hozzájáruljon a tájak vonatkozásában megvalósuló európai együttműködéshez. Ez az első olyan nemzetközi egyezmény, amely kizárólag a táj védelmével, kezelésével és továbbfejlesztésével foglalkozik. A tájegyezménnyel kapcsolatos feladatok:

Az Egyezményt aláíró országok vállalják, hogy

- a tájat – mint az emberi környezet meghatározó komponensét, a természeti és a kulturális örökség sokféleségének kifejezőjét és az önazonosságuk alapját – törvényben ismerik el;
- a tájak védelemére, kezelésére és tervezésére kiterjedően jogszabályba foglalt tájpolitikát alkotnak;
- a tájpolitikán foglaltak megvalósítása érdekében intézkedéseket tesznek a közvélemény, a helyi hatóságok és más szereplők bevonásával;
- a tájat integrálják a regionális és településtervezési politikákba, csakúgy, mint a kultúr-, környezet-, agrár-, társadalom- és gazdaságpolitikákba és minden olyan koncepcióba és stratégiába, amely közvetett, vagy közvetlen hatással van a tájra;
- növelik a tájjal kapcsolatos fogékonyság, tudatosság növelés eszközszerének kidolgozását minden döntési szinten, a különböző társadalmi csoportok és egyének körében;
- növelik a lakosság és civil szervezetek részvételét a döntéshozatalban;
- lépéseket tesznek annak érdekében, hogy a tájjal kapcsolatos képzést, továbbképzést kiterjesszék más szakterületekkel foglalkozó szakemberekre is.

Az Egyezményben meghatározott feladatok egy részét hazánk már teljesítette, hiszen a táj védelme törvényi szinten szabályozott, illetve a tájra vonatkozó stratégiákban megjelenik a tájak védelme, kezelése és tervezése. A tájak értékeléséhez és "működtetéséhez" értő szakemberek képzése is nagy hagyományokra tekint vissza. A lakosság és a helyi érdekelt szervezetek is részt vesznek a tájjal kapcsolatos döntési mechanizmusban (pl. lakossági fórum, közmeghallgatás).

3.2.2. REGIONÁLIS PROGRAMOKKAL VALÓ KAPCSOLATOK

Országos Területrendezési Terv

Az OTrT-vel való kapcsolatokat a felülvizsgálati dokumentáció önálló fejezetben vizsgálja.

Fejér megye területrendezési terve

A regionális program az alábbi:

- Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Fejér Megye Területrendezési Tervéről szóló 7/2020. (II. 28.) önkormányzati rendelete

A terv célja, hogy meghatározza a megye egyes térségei terület-felhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható

fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.

A megyei szintű tervvel való összhangot és kapcsolódást a felülvizsgálati dokumentáció külön fejezetében vizsgálja.

4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

4.1. A TERVEZÉSI TERÜLET LEHATÁROLÁSA

A tervezési terület Kisláng Község teljes közigazgatási területe. A tervezési terület az Alföld nagytáján, azon belül a Mezőföld középtáján és a Kálóz–Igari-löszhátak kistáján helyezkedik el (FORRÁS: MAGYARORSZÁG KISTÁJAINAK KATASZTERE, MTA FÖLDRAJZTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET, BUDAPEST, 2010.). A legfrissebb tájkataszteri felosztás szerint a korábbi Kálóz–Igari-löszhátak és az Enyingi-hát összeolvadásából létrejött Sió–Sárvíz köze kistáj része a vizsgált terület (FORRÁS: CSORBA PÉTER: MAGYARORSZÁG KISTÁJAI, DEBRECEN, 2021.).

4.2. A JELENLEGI KÖRNYEZETI ÁLLAPOT ISMERTETÉSE

4.2.1. LEVEGŐMINŐSÉG

Éghajlati viszonyok

A kistáj éghajlata mérsékelt meleg, mérsékelt száraz. Az évi napsütéses órák száma 2000; a nyári 800, a téli 190 körüli. Az évi középhőmérséklet 10,1–10,3 °C, a nyári félvé 17,0 °C. Évente 196–200 napon keresztül, ápr. 2–5. és okt. 20. között, a napi középhőmérséklet nagyobb, mint 10 °C. A fagymentes időszak hossza 198–203 nap körüli (ápr. 5–10. és okt. 26–28. között). Az abszolút hőmérsékleti maximumok és minimumok sokévi átlaga közel 34,0 °C, ill. –16,0 és –16,5 °C közötti. A csapadék évi összege 570–600 mm szokott lenni, de É-on csak 560 mm várható. A tenyészidőszak csapadéka 320–340 mm. Lepsényen mérték az egy nap alatt hullott legtöbb csapadékot (130 mm). A hótakarós napok átlagos évi száma 32, átlagos maximális vastagsága 20–22 cm körüli. Az ariditási index 1,17–1,22, de É-on 1,25 körüli. A leggyakoribb szélirány az ÉÉNy-i, ami a száraz lösztakarót gyakran felkavarja. Az átlagos szélesség 2,5–3 m/s. A nem túl vízigényes növények termesztésének kedvező az éghajlat.

Környezeti levegő minősége

Kisláng településen a környezeti levegő minősége nem kifogásolható. A település területén sem automata, sem manuális légszennyezettségi mérőpont nem üzemel, a legközelebbi mérőállomás Székesfehérváron található. A székesfehérvári adatok Kisláng település esetében nem relevánsak.

A település környezeti levegőminősége jónak mondható, a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló rendelet alapján a település a 10. számú légszennyezettségi agglomerációba tartozik. Ennek jellemző levegőminőségi adatai az alábbiak (1. SZ. TÁBLÁZAT):

1. számú táblázat: 10. zóna levegőminőségi adatai

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint											
Zóna	Kén - dioxid	Nitrogén - dioxid	Szén- monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talaj- közeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)- pirén (BaP)
10.	F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

Az egyes csoportok jellemzését az alábbiakban adjuk meg:

B csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a légszennyezettségi határértéket és a túréshatárt meghaladja. Ha valamely légszennyező anyagra túréshatár nincs megállapítva, de a területen e légszennyező anyag tekintetében a légszennyezettség meghaladja a határértéket, a területet ebbe a csoportba kell sorolni.

C csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a légszennyezettségi határérték és a túréshatár között van.

D csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a légszennyezettségi határérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

O-I csoport: azon terület, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

Kisláng esetében levegőszennyezés az alábbi tevékenységekből származhat:

- Gazdasági tevékenységek,
- Lakosság fűtése,
- Közlekedés,
- Állattartás.

Gazdasági tevékenységek kibocsátások

Kisláng település esetében nagyobb kibocsátásokkal járó ipari/mezőgazdasági tevékenység csak Ödönpusztához kapcsolódóan van. A településen működő vállalkozások kiskereskedelmi, kereskedelmi, szolgáltató egységek, illetve állattartó telepek. A település jelentősebb vállalkozásai:

- Double Green Biogáz és Bioenergia Kft. – „fa”,
- Backerfield Kft., élelmiszer előállítás,
- Árki Agro Mezőgazdasági Kft., növénytermesztés, gabonátárolás,
- Horváth József növénytermesztés,
- Svajda Agro Kft., növénytermesztés,
- Kislángi Agrár Kft., növénytermesztés,
- Biancoop Zrt. (KITE), ingatlanforgalmazás.

Légszennyező pontforrás működési engedély 5 ügyfél részére került kiadásra. A felsorolt termelők közül a mezőgazdasági telephelyeken működő természártó(k) kibocsátása a meghatározó, ezek által az elmúlt években légkörbe bocsátott légszennyezőanyag mennyisége az alábbi (2. SZ. TÁBLÁZAT):

2. számú táblázat: Légszennyezőanyagok éves kibocsátása Kisláncon

Tárgyév	Éves kibocsátás (kg)	Légszennyezőanyag neve
2016	31	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂
2016	202	Szilárd anyag
2016	13	Szén-monoxid
2017	70	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂
2017	198	Szilárd anyag
2017	74	Szén-monoxid
2018	30	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂
2018	23	Szilárd anyag

2018	11	Szén-monoxid
2019	26	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂
2019	36	Szilárd anyag
2019	9	Szén-monoxid
2020	38	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂
2020	58	Szilárd anyag
2020	3	Szén-monoxid

A felsorolt légszennyezőanyagok termikus folyamatokhoz kapcsolódnak, a kibocsátások az eltelt években a szilárd anyag (por) és szén-monoxid esetében jelentősen csökkentek.

Lakosság fűtése

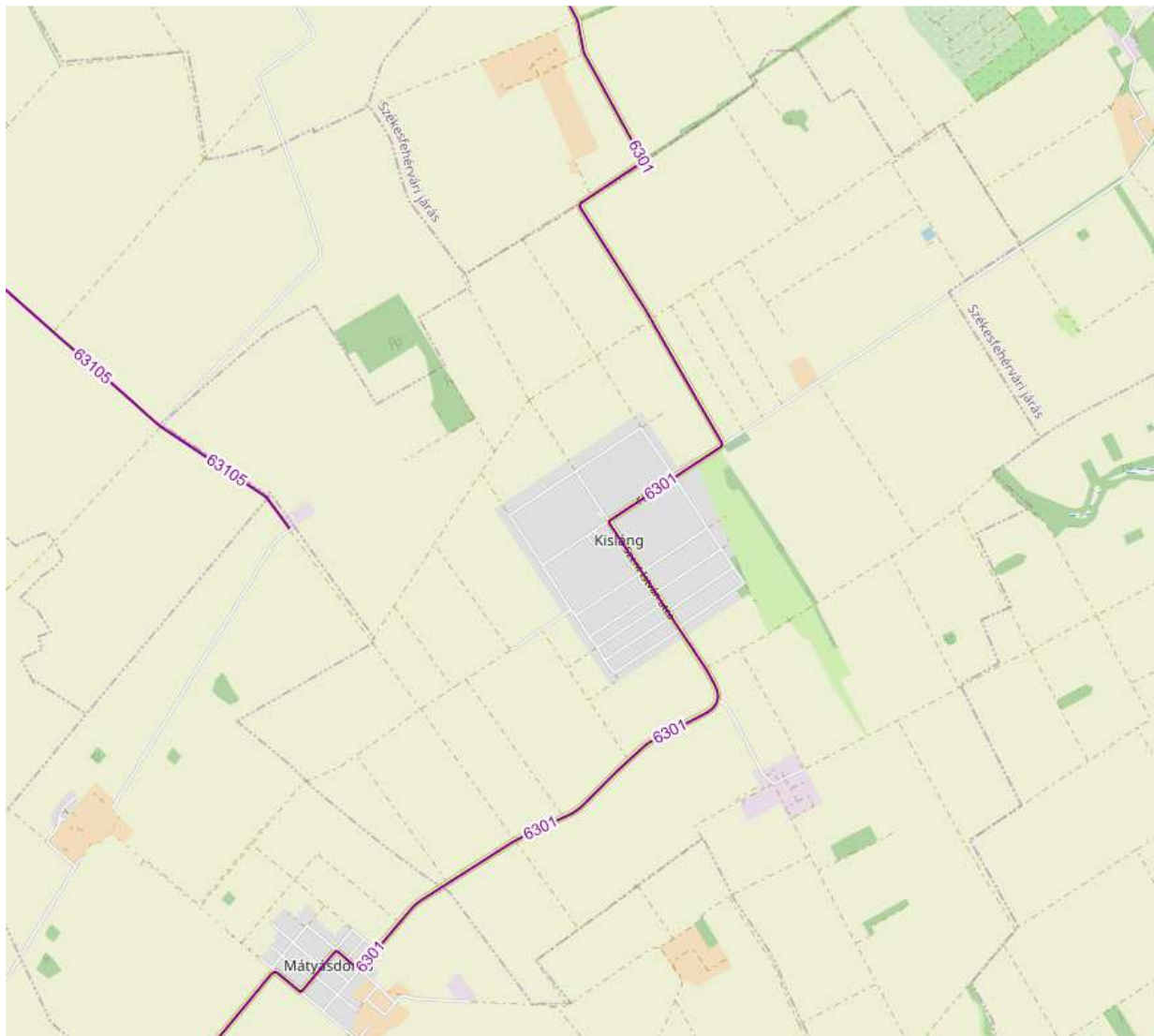
Téli időszakban a lakossági fűtés a meghatározó légszennyezőanyag kibocsátó tevékenység. A településen vezeték gázszolgáltatás van, kiépítettsége közel 95%-os, a kiépített hálózat hossza 37,9 km, a gázfogyasztók száma 647, melyből a lakossági fogyasztók száma 617. A település felé szolgáltatott gáz mennyisége 2021-ben 1.001 ezer m³ volt, melyből a lakosság gázfogyasztása kb. 831 m³ volt.

A kibocsátott légszennyezőanyagok mennyisége nem számottevő, a vonatkozó kibocsátási határértéket nem lépik túl, a szűkebb és tágabb térség levegőjének a minőségét számottevően nem befolyásolják.

Az energiaárak emelkedésével, illetve a gázárak drasztikus emelkedésével nőtt a fatüzelést igénybe vevők részaránya, illetve megjelentek a megújuló energiaforrásra alapozott fűtési rendszerek, mint napkollektoros, hőszivattyús, vagy egyéb biomassza fűtésű rendszerek, illetve az elektromos fűtési rendszerek aránya érezhető mértékben nő. Javasolt fejlesztési irány a légszennyezés mérséklésére és a szén-dioxid kibocsátás csökkentésére ezen alternatív energiaforrások minél nagyobb arányban történő bevonása.

Közlekedés légszennyezése

Kisláng közigazgatási területét a 6301. sz. Polgárdi–Mátyásdomb közötti közút érinti, illetve a 63105. sz-ú összekötőút a települési közigazgatási határán egy rövidebb szakaszon (2. SZ. ÁBRA).

2. számú ábra: Kisláng közlekedés-hálózata
(forrás: Közlekedés Információs Rendszer és Adatbázis)

A 2021. évi forgalomszámlálási adatait és forgalmi viszonyokat az alábbi táblázat mutatja be (3. SZ. TÁBLÁZAT):

3. számú táblázat: Fontosabb közlekedési útvonalak jellemző forgalmi adatai

Járműkategória	ÁNF (átlagos napi forgalom)	
	6301. sz út 0+000 és 26+172 kmsz. között	63105. sz út 5+257 és 9+107 kmsz. között
Személygépkocsi	769	37
Kis tehergépkocsi	166	6
Szóló autóbusz	50	3
Csuklós autóbusz	0	0
Közepes tehergépkocsi	9	0
Nehéz tehergépkocsi	15	0
Pótkocsis szerelvény	4	0
Nyerges tehergépkocsi	4	0
Speciális jármű	0	0
Motorkerékpár	14	1
Lassú jármű	4	0

A bemutatott útszakasz mentén, mint folyamatos vonalforrás mentén az alábbi légszennyezőanyag emissziókra számíthatunk belterületi szakaszokon (4. SZ. TÁBLÁZAT):

4. számú táblázat: Fontosabb közlekedési útvonalak mértékadó légszennyezőanyag kibocsátásai - emissziója

Légszennyező komponensek	Várható emissziók (g/km)	
	6301. sz út 0+000 és 26+172 kmsz. között	63105. sz út 5+257 és 9+107 kmsz. között
Szén-monoxid	649,6	29,6
Nitrogén-oxidok (mint NO ₂)	114,8	4,9
Részecske	14,8	0,6

A vizsgált útszakaszok mentén 10 m távolságban elhelyezkedő receptor pontban az alábbi légszennyezőanyag koncentrációk várhatók (5. SZ. TÁBLÁZAT):

5. számú táblázat: Fontosabb közlekedési útvonalak mértékadó légszennyezőanyag kibocsátásai

Légszennyező komponensek	Várható légszennyezőanyag koncentrációk (µg/m ³)	
	6301. sz út 0+000 és 26+172 kmsz. között	63105. sz út 5+257 és 9+107 kmsz. között
Szén-monoxid	10,0	0,5
Nitrogén-oxidok (mint NO ₂)	1,8	0,1
Részecske (PM10 24 órás)	0,1	0,03

A településen átvezető utak mentén a légszennyezettségi határértéket meghaladó légszennyezőanyag koncentráció nem várható. A távolabbi utak a település levegőminőségére hatást nem gyakorolnak.

Állattartás

A belterületi állattartás nem haladja meg az önellátás, illetve kedvtelés szintjét. A búzhatás a belterületen elhanyagolható. A település külterületén állattartó telep nem üzemel.

A módosítási területek levegőállapota

A tervezési területen jelentős hatású légszennyező források nem üzemelnek, az utakon folyó közlekedésből sem származik érdemi levegőterhelés.

4.2.2. TALAJ ÉS FÖLDTANI KÖZEG ÁLLAPOTA

Domborzati viszonyok

A kistáj 105 és 172 m közötti tszf-i magasságú, egyenetlen síkság. ÉK-ről és DNY-ról meredek lejtőkkel határolódik el a Sárvíz, ill. a Sió árterétől. A felszín ÉNy–DK-i csapású, DK felé lejtő völgyközi háta sorozatából áll, amelyeket az ugyancsak ÉNy–DK-i irányú, tektonikusan előrejelzett vízfolyások völgyei, ill. szárazvölgyek tagolnak. A felszín átlagos relatív reliefe 18 m/km², DDK felé kissé csökkenő. Az orográfiai domborzattípusok több változata is képviselve van; a háta többnyire közepes magasságú tagolt síkságok, ill. hullámos síkságok. Az ÉNy-on található Tikacs süllyedéke, ill. a DK-en kiszélesedő folyóvölgyek az enyhén hullámos síkságok típusába sorolhatók. A legjellemzőbb felszíni formák eróziós-deráziós úton képződtek.

Földtani viszonyok

A mélyszerkezetet meghatározza, hogy D-i részén metszi a Közép-magyarországi vonal: ettől É-ra újpaleozoos és mezozoos képződmények vannak, D-re pedig főleg metamorfitek fordulnak elő. A felszín közelében a kistáj alapja pliocén rétegek denudált felszíne, amelyre helyenként eltérő vastagságban a pleisztocén végéig folyóvízi rétegsor települt. Az ÉNy–DK-i csapású vetők

mentén a késő-pleisztocénban a pannóniai felszín kissé megemelkedett, s ezzel párhuzamosan a kistáj ÉNy-i pereme (Tikacs) lesüllyedt, s a korábbi ÉNy-i irányból lefolyó patakok durva szemcséjű üledékeinek akkumulációs térszínévé vált. Az emelkedő hátakon a folyóvízi feltöltés fokozatosan ment át futóhomok-képződésbe, ill. löszképződésbe. A kistáj felszíni és felszín közeli üledékei az utóbbi, löszszerű üledékek. DK felé vastagságuk 15–20 m-re növekszik. Balatonfőkajárnál ordoviciumi kvarcfillitkibúvás.

Talajtani viszonyok

A lösz talajképző kőzetű kistáj talajtakarója 99%-ban csernozjom talajokból áll. Mészlepedékes csernozjom (61%), alföldi mészlepedékes csernozjom (28%) és réti csernozjom (10%) a megoszlási sorrend. Igen kedvező mezőgazdasági adottságaik (ext. 70–95; int. 80–125) következtében főként szántóként – a felsorolás sorrendjében 57, 92 és 82% – hasznosíthatók. Szőlő a mészlepedékes csernozjom talajok 10%-át, a réti csernozjom talajok 5%-át teheti ki. Az 5°-nál meredekebb lejtőkön a csernozjom talajok – sorrendben – 20, 7 és 5%-a található. A zömében 60–110 cm humuszos rétegvastagságú talajok a lejtőkön könnyen erodálódnak.

A völgyek vízhatás alatt képződő talajai 1%-nál kisebb kiterjedésűek, ezért a táj talajai között nem szerepelnek. Az egyetlen kiterjedtebb réti talajfolt (1%) Enying és Mátyásdomb között található. Löszös anyagon képződött, vályog, amelynek 90%-a szintén szántóként hasznosítható, ligeterdőként pedig a fennmaradó része (lásd 6–7. SZ. TÁBLÁZAT).

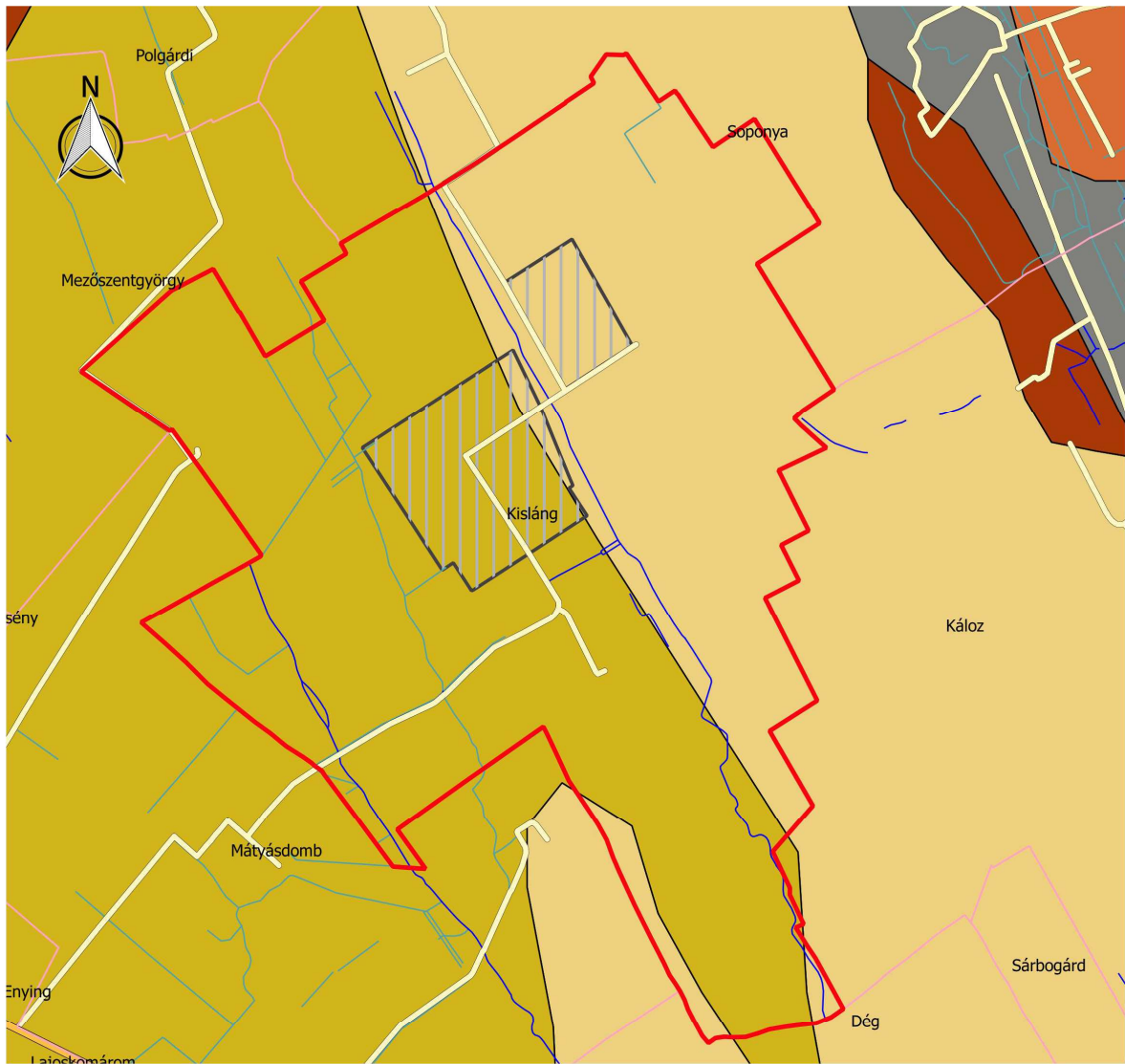
6. számú táblázat: A talajtípusok területi megoszlása

Talajtípus kód	Területi részesedés (%)
13	61
14	28
16	10
25	1

7. számú táblázat: A talajtípusok területi elterjedése a domborzati adottságok függvényében (%)

Talajtípus kód	Lejtőkategória				Erdő
	0-5	5-17	17-25	>25	
13	80	14	5	1	5
14	93	5	-	-	-
16	95	5	-	-	-
25	100	-	-	-	-

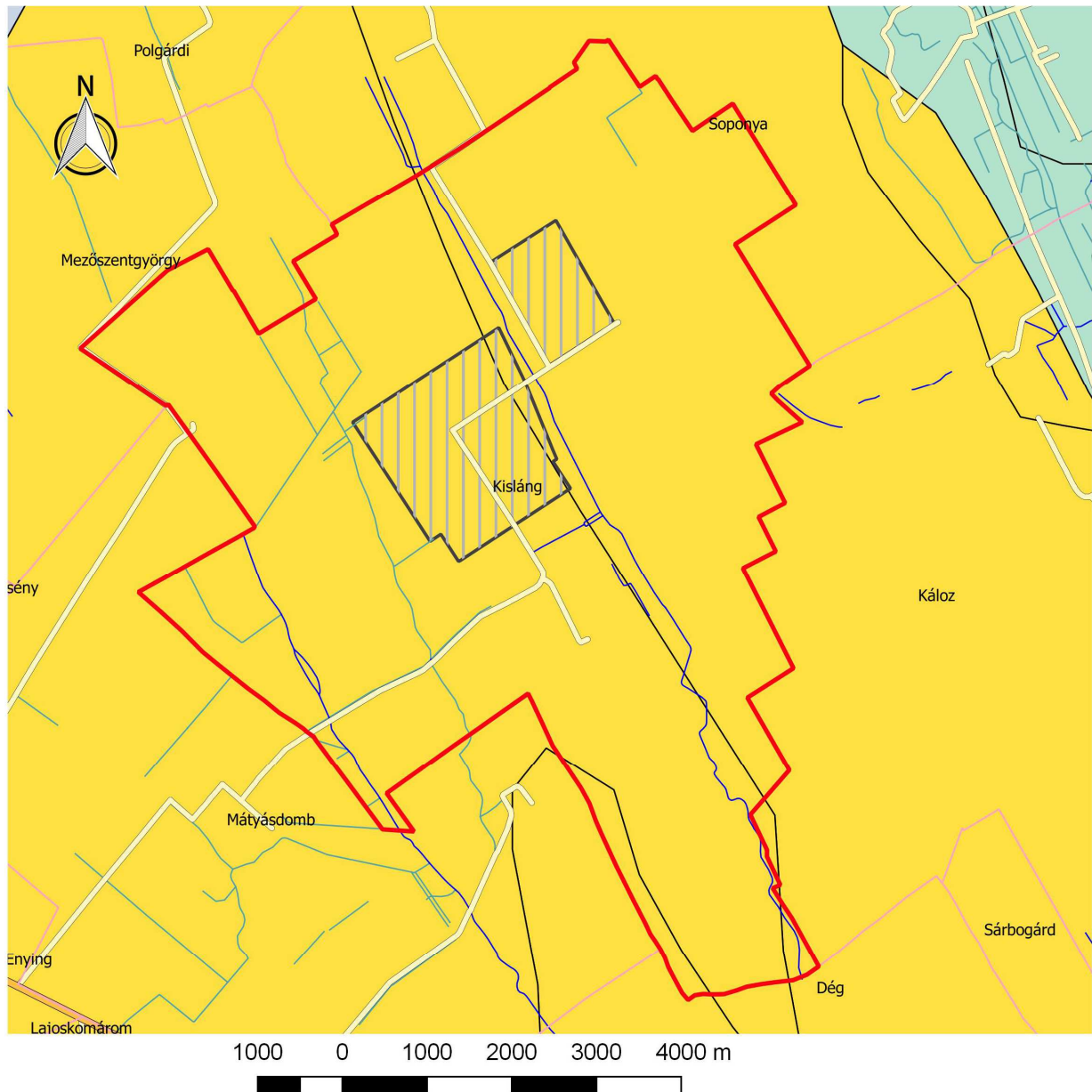
A tervezési terület genetikus talajterképét és kőzetképző kőzeteit az alábbi ábrák mutatják be (3–4. SZ. ÁBRÁK).

Jelmagyarázat

Kisláng	Csernozjom-barna erdőtalajok
Közigazgatási határ	Csernozjom jellegű homoktalajok
Főút	Mészlepedékes csernozjomok
Műút	Alföldi mészlepedékes csernozjom
Genetikus talajtípusok	
Nem kategorizált	Mélyben sós alföldi mészlepedékes csernozjomok
Köves és földes kopárok	Réti csernozjomok
Futóhomok	Mélyben sós réti csernozjomok
Humuszos homokos talajok	Mélyben szolonyeces réti csernozjomok
Rendzina talajok	Terasz csernozjomok
Erubáz talajok, nyiroktalajok	Szoloncsákok
Savanyú, nem podzolos barna erdőtalajok	Szoloncsák-szolonyecek
Agyagbemosódásos barna erdőtalajok	Szolonyeces réti talajok
Pszeudoglejes barna erdőtalajok	Réti talajok
Barnaföldek (Ramann-féle barna erdőtalajok)	Réti öntéstalajok
Kovárványos barna erdőtalajok	Lápos réti talajok
	Fialat, nyers öntéstalajok

3. számú ábra: Genetikus talajtípusok

Jelmagyarázat

Kisláng	Talajképző kőzetek	Mészke, dolomit
Közigazgatási határ	Nem kategorizált	Homokkő
Belterület	Glaciális és alluviális üledékek	Agyagpala, fillit
Főút	Lössös üledékek	Gránit, profirit
Műút	Harmadkori és idősebb üledékek	Andezit, bazalt, riolit
	Nyirok	

4. számú ábra: Talajképző kőzetek

Kisláng-Ödönpusztán a 0226/2. hrsz-ú ingatlanon talajszennyezést tártak fel, 2012-ben műszaki beavatkozási tervet fogadott el a környezetvédelmi hatóság.

4.2.3. VIZEK ÁLLAPOTA

Kisláng vízgazdálkodási szempontból az Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony alegységhez tartozik.

Felszíni vizek

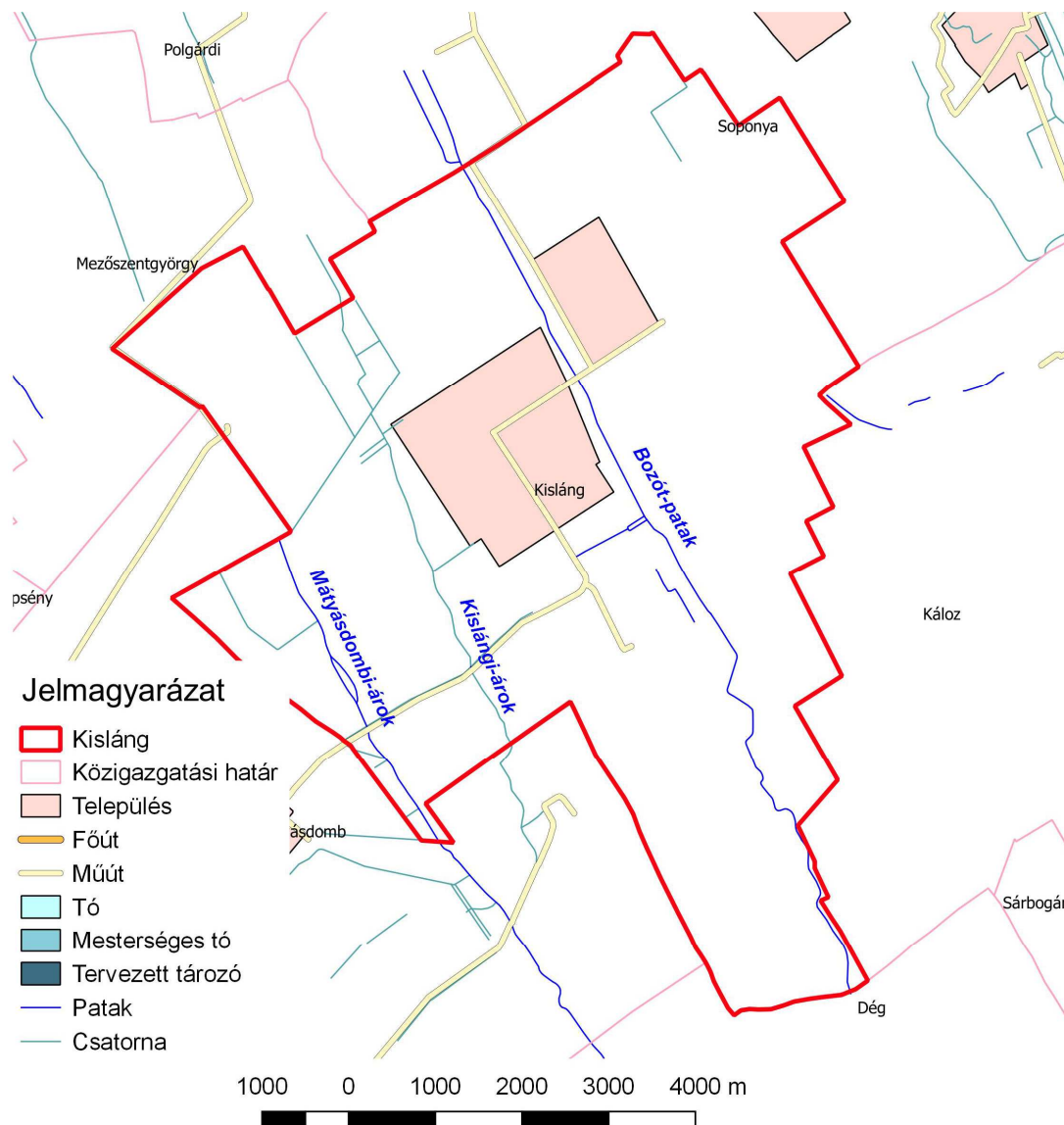
K-ról a Nádor–Malom-csatorna ártere, Ny-ról a Csíkgát (Kabóka) völgye, D-ről a Sió Mezőkomárom–Simontornya közötti völgye határolja. A Sióhoz folyik le egyetlen vízfolyása, a Bozót-patak is (29 km, 239 km²), illetve a Kislángi-árok. É-i területeit a Csíkgát-patak mellékvíze, a Cinca (22,5 km, 114 km²) keresztezi. Mérsékelt száraz, gyenge lefolyású terület. A vízjárásról becslések alapján tudjuk, hogy ritka nagy felhőszakadások és hóolvadások idején a Bozót-patakon 60 m³/s körüli árvizek vonulhatnak le, de az év nagyobb részében alig van vize. Víztisztsága II. osztályú.

A kistájnak 8 természetes tava van, együtt 14 ha felszínnel. A legnagyobbnak Igar mellett csak 7 ha a felszíne. A 6 mesterséges tározó és halastó sem nagyobb összesen 141 ha-nál. Közülük a Káloz melletti a legnagyobb, 91 ha.

Kisláng településen található vízfolyások:

- Bozót-patak,
- Kislángi-árok,
- Mátyásdombi-árok.

A terület vízrajzát az alábbi ábra mutatja be (5. SZ. ÁBRA).

5. számú ábra: A tervezési terület vízrajza

Csapadékvíz elvezetés

Kisláng község közigazgatási területe két vízgyűjtő területén fekszik. Kisláng község közigazgatási területéről elvezetett csapadékvíz befogadója É-i és Ny-i részen a Kislángi árok, a K-i részen a Bozót patak. A Kislángi-árok Kislángtól nyugatra ered, Fejér vármegyében. A patak forrásától kezdve előbb nyugati, majd déli irányban halad, míg végül Dégnél eléri a Bogárdi-vízfolyást, amely a Bozót patakba köt be a dégi tavak mellett. A Bozót-patak Kislángtól északkeletre ered, Fejér vármegyében. A patak forrásától kezdve déli irányban halad Simontornyáig, ahol beletorkollik a Sióba. A patakba Dégnél beletorkollik a Bogárdi-vízfolyás. A településen a felszíni csapadékvíz elvezető árokhálózat közel teljes mértékben kiépült. A karbantartás tisztítás azonban már az elmúlt időszakban nem történt, így az árkok jelenlegi állapotukban csak korlátozott mértékben funkcionálnak. Szakaszonként szikkasztó árokként működnek. Problémát jelentenek az utak és a kapubejárók alatti átereszek hiányosságai. Az árkok nem megfelelően kialakítottak, feltöltődtek. Szintén hasonló a probléma a belterületen kívül. Általában mg. utak mentén kiépített árkok állapota sem megfelelő.

Felszín alatti vizek

A löszös hátaik alatt 4–6 m, máshol 2–4 m között találjuk a „talajvízszintet”. A talajvíz mennyisége nem számottevő. Kémiai jellege főleg kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos, de Dég és Mezőszilas között a nátrium is elterjedt. A keménysége általában 15–25 nk°, de sok helyen ezt meghaladó. A szulfáttartalom K-en 60 mg/l feletti, máshol az alatti. A rétegvíz készlet csekély. Az artézi kutak mélysége számos helyen a 200 m-t is meghaladja, vízhozamuk általában mérsékelt. Sok az igen kemény és vasas víz. A közműellátó nagyon szélesre nyílt: 2008-ban a vezetékes vízzel ellátott lakások aránya 97,3%, a csatornázottaké viszont csak 18,8%. Kisláng települést az alábbi felszín alatti víztestek érintik (8. SZ. TÁBLÁZAT):

8. számú táblázat: Felszín alatti víztestek

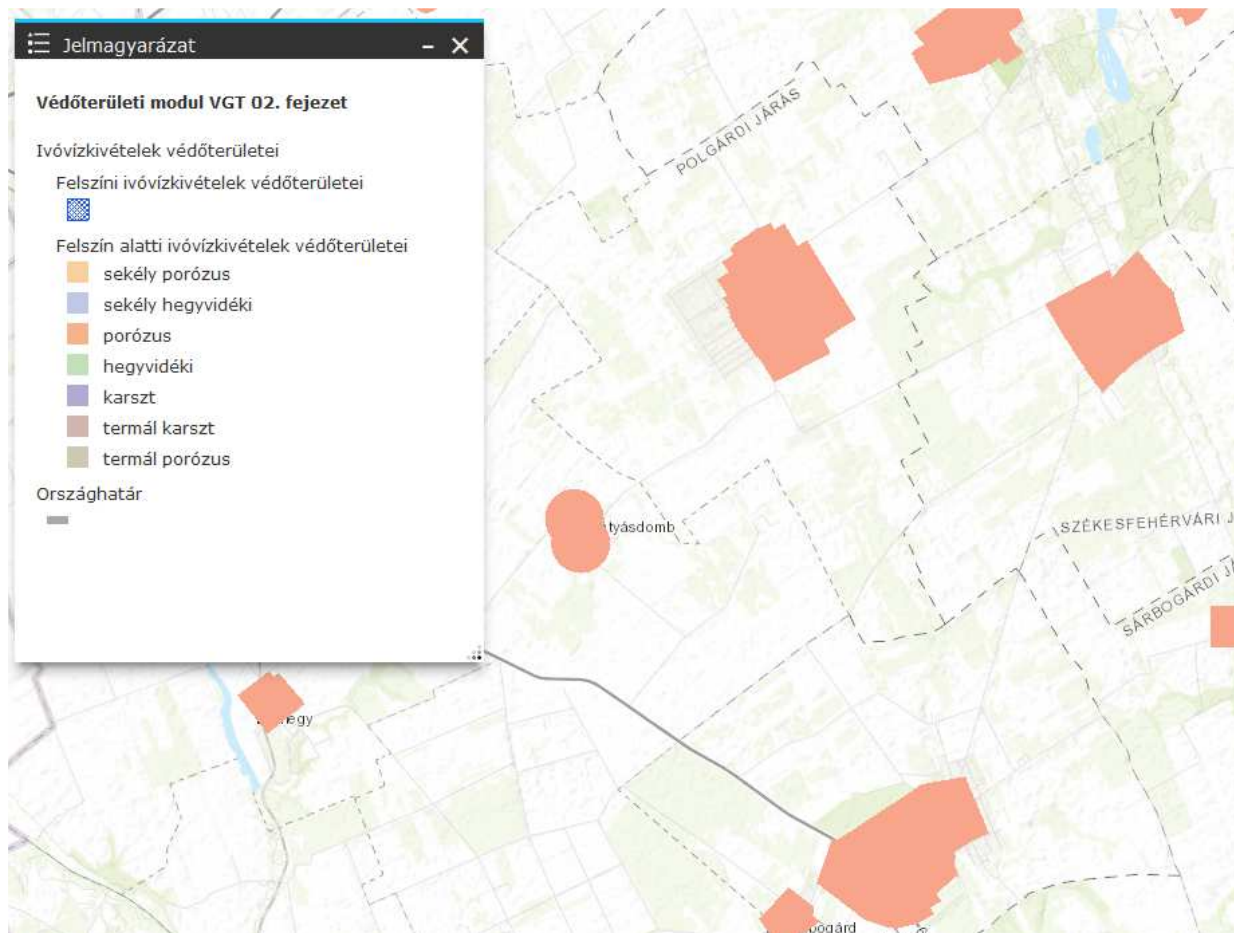
Víztest kód	víztest név	vízadó típusa
sp.1.7.1	Séd-Nádor-Sárvíz-vízgyűjtő	porózus

A Séd–Nádor–Sárvíz vízgyűjtő megnevezésű porózus és sekély porózus víztestek a Dunántúl K-i részén helyezkednek el, jelentős területen, változatos tájképi és földtani körülményeket foglalva magukba. Északon a Dunántúli-középhegység hegyvidéki területéig nyúlnak, körül ölelik a Velencei-hegységet, nyugaton a Balaton, illetve Siófok, délen a Tolnai-Hegyhát, míg keleten a Mezőfalva–Vál vonal határolja a víztesteket.

A terület részben dombsági, részben síkvidéki jellegű morfológiát mutat; a hegylábakra felkapaszkodó része, illetve a Somogyi-dombság területére eső része közepes reliefenergiájú, 100-150 m-es szintkülönbségekkel jellemezhető, míg DK-en a mezőföldi rész morfológiája leginkább az Alföldre emlékeztet. A Velencei-tó térségére, illetve a Sárvíz völgyének egy részére mocsaras, pangó vizek, magas talajvízszint jellemző, míg a lösszel fedett észak-somogyi területen a talajvíz felszíntől számított mélysége meghaladhatja a 20 m-t is. A településen található karsztvíz a Kt. 1.6. jelű (Szabadbattyáni termálkarszt elnevezésű) víztesthez tartozik.

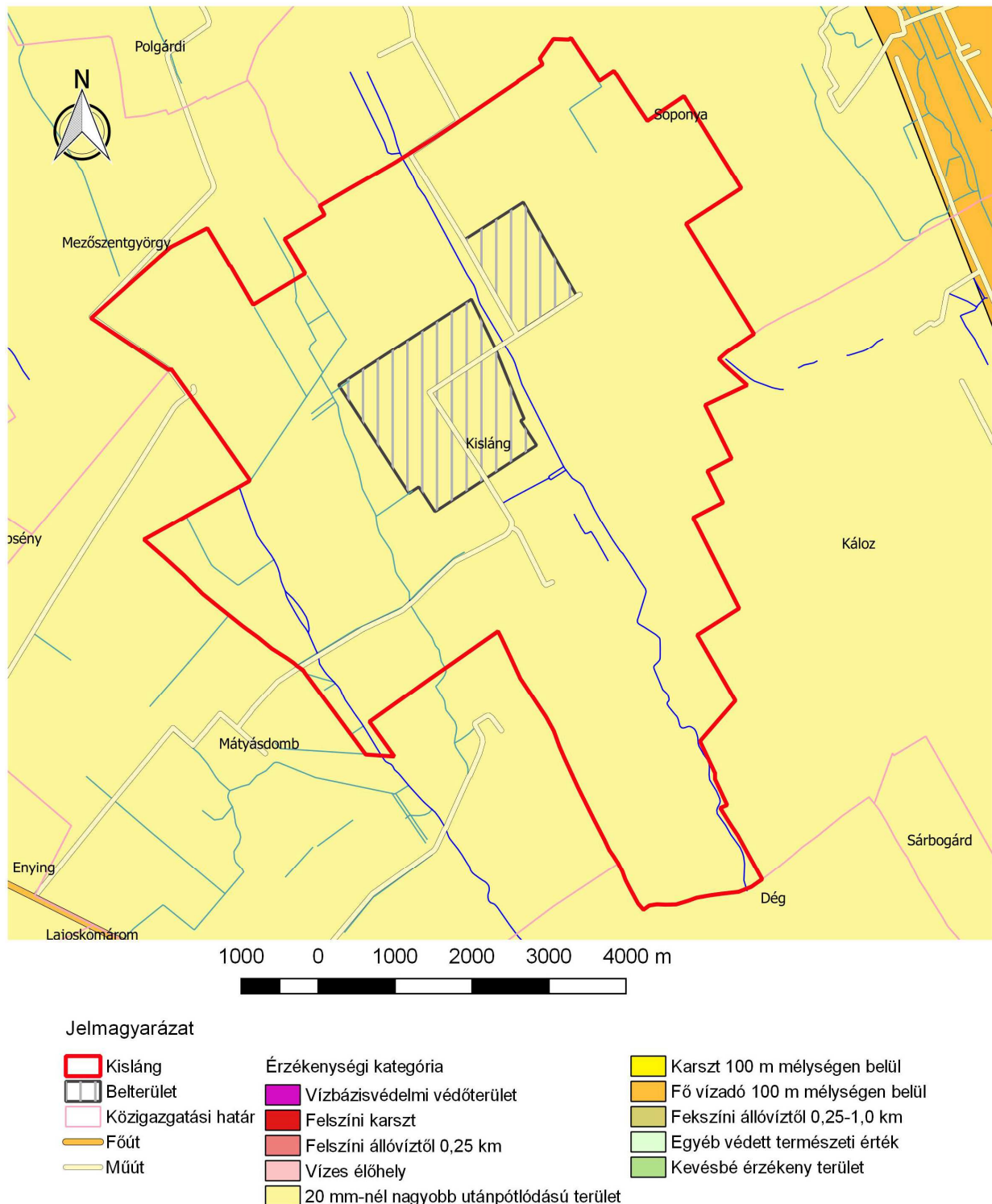
A 1042/2012. (II.23.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási terve 1-13 jelű, Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony vízgyűjtő tervezési alegysége szerint a Szabadbattyán termálkarszt kt.1.6 jelű víztest jó mennyiségű állapotúnak minősül. A terv szerint a víztestre vonatkozó környezeti célkitűzés a termálkarszt jó állapotban tartása. A vízgyűjtő területen a termálvíz utánpótlódása erősen korlátozott.

A település vízbázisait a következő ábrán mutatjuk be (6. SZ. ÁBRA):

6. számú ábra: Vízbázisok Kisláng területén

A település területe a felszín alatti közeg szennyeződéserősség szempontjából „2a” kategóriába tartozik. Kisláng területének felszín alatti szennyeződéserősségét az alábbi ábra mutatja be (7. SZ. ÁBRA):

7. számú ábra: A felszín alatti közeg szennyeződés érzékenysége

Kisláng nitrátérzékeny területnek minősül. A vizek nitrát szennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében a Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat szabályait, előírásait a településen, illetve a tervmódosítással érintett területeken be kell tartani. Kisláng-Ödönpusztán 0226/2. hrsz-ú ingatlanon talajvíz szennyezést tártak fel, 2012-ben műszaki beavatkozási tervet fogadott el a környezetvédelmi hatóság.

Vízellátás

Kisláng község vízellátását a mélyfúrású kutakra – mint vízbázis – az 1990 – es évek elején kiépített helyi vízmű biztosítja. A többször módosított üzemelési engedély száma: 35700/7353-

7/2017 ált. Üzemeltető a FEJÉRVÍZ Zrt., Déli Üzemmérnökség Szabadbattyán. A község K-i oldalán kialakított vízmű vízbázisa. a lemélyített 2 db mélyfúrású kút, majd az I/a kút kiváltására lemélyített III sz. kút (I/a kút tartalékba került).

Mindkét kút vas- és mangán tartalma az egészségügyi határérték feletti, ammónium tartalma kissé a határértéket feletti, így közvetlenül fogyasztásra nem használható fel, a vizet kezelni, tisztítani kell. A vízműtelepen a kutakon kívül egy gépházi épület, tisztító berendezéssel, és egy $2 \times 50 \text{ m}^3$ –es térszíni medence is épült.

A vízmű tehát 2 db mélyfúrású kútból, víztisztító szűrőkből, térszíni medencéből, egy fordulatszám szabályozott szivattyú csoportból (3 db gép) az elosztó hálózati vezeték rendszerből, és egy 200 m^3 - es víztoronyból áll.

Az egységes vízmű főbb elemei:

Vízbázisok	II. sz. mélyfúrású kút	Vízhozam:	300 l/min
	III. sz. mélyfúrású kút	Vízhozam:	300 l/min
Védőidom:	kijelölve, védőövezet kijelölés tervezés alatt.		

A vízmű direkt ellátású rendszerű, az üzemeltetését telepített elavult folyamatirányító berendezés irányítja, a jelátvitel URH rendszerű. A közel harminc éves működés során a kiépített víztisztítási technológia elhasználódott, elavult, vezérlése nehézkesé vált, időnként kézi irányítást igényelt, gyakori visszamosatásra volt szükség, amely vízkiemelés mennyiségét nagyon megnövelte. A rendelet előírásait kielégítő, korszerű technológiájú átalakított víztisztító mű kiépítésével, megfelelő minőségű ivóvizet csak a vízmű és annak berendezéseinek átalakításával és fejlesztésével valósítható meg.

Az Önkormányzat a település ivóvízminőségének javítására a KEHOP pályázatot adott be, amelyet sikere elbírálás után KEHOP-2.1.2-15-2017-00011 számon elnyert. A Kislángi vízműtelepen új vízkezelő technológia került kialakításra (arzenmentesítés oxidáló- és csapadékképző vegyszer adagolásával, szűrés katalitikus gyorszűrővel).

A települési vízvezeték hálózaton, a vízminőség és ellátásbiztonság javítására, a meglévő ágvezetékek összekötésre kerültek. A vízvezeték hálózat mechanikai tisztítására, az egyes meglévő csomópontok átépítésével, (mosató idomok beépítésével) történt.

A fogyasztóknak szolgáltatott, kezelt víz így minden tekintetben megfelel a 201/2001.(X.25.) Korm. rendelet előírásainak, és a hálózatban sem keletkezik vas-, mangán csapadék, mely a kezelt víz ún. „másodlagos vízminőség romlását” idézhetné elő. A projekt megvalósítása sikeres próbaüzemmel megtörtént, lezárásra került.

Vízigények, vízfogyasztások:

A kislángi vízműtelep és vízmű fejlesztése során az üzemeltetési engedélyben meghatározott és engedélyezett távlati vízigeny:

Engedélyezett vízkivétel:	150.000 m ³ /év
FEJÉRVÍZ Zrt. által nyilvántartott 2022 éves vízkitermelési adatai:	
Évi vízfogyasztás:	78.330 m ³ /év (átlag 215 m ³ /d)
A vízmű jelenleg max. kapacitása:	630 m ³ /d

A település elosztóhálózatának hossza: 21.290 m. Az elosztóhálózat műanyag (KM PVC vagy KPE) anyagú vezetékkel épült ki. A tűzvíz tárolást és a vízfogyasztási ingadozásokat egy 200 m^3 –es HIKO típusú víztorony biztosítja. A hálózatból kivehető tűzvíz mennyiség 800–900 l/p -re becsülhető. Vízbázis oldalról a felmerülő többlet vízigeny biztosítására, a további községi fejlesztéseknek nincs akadálya, fejlesztések vízbázis kapacitás okán nem maradhatnak el.

Szennyvízkezelés

Kisláng község szennyvízelvezető rendszerének kiépítése, önálló szennyvíztisztító telep kialakításával 2010-es évek közepén megtörtént. A szennyvíztisztító telep a község belterületétől DNy- ra, a Sándor utcából leágazó bekötő út D-i oldalán külterületen létesült. Az eleveniszapos biológiai szennyvíztisztító telepre a II. sz átemelőtől nyomottan érkezik a szennyvíz a telepi tisztító vonalra. A telep névleges hidraulikus kapacitása: 270 m³/nap.

A telep párhuzamosan működő szakaszos üzemelésű eleveniszapos reaktor, amelyet anaerob/anoxikus reaktor egészít ki a csatlakozó technológiai műtárgyakkal berendezésekkel. A tisztító telep a szerves szennyezők eltávolítása mellett alapvetően biológiai úton oldja meg a szennyvíz nitrogén (nitrifikálás, denitrifikálás) és foszfor tartalmának eltávolítását.

A biológiailag tisztított, utóülepített víz homokszűrőn keresztül kerül elvezetésre el a fertőtlenítő műtárgyba, majd a befogadóba (Kislángi árok). Az éves átlagos napi leterhelés nem éri el a névleges kapacitást. Az alap beruházás során kiépítésre került:

Gyűjtő hálózat

Gravitációs csatornahálózat:	17.062 m
Házi bekötő csatorna:	11.895 m
Átemelő:	5 db
Házi kisátemelő:	2 db
Szennyvíz nyomócső (D63–D110)	4.135 m

A rendszert a FEJÉRVÍZ Zrt. Déli Üzemmérnökség üzemelteti. Üzemeltetési engedély száma: 35700/1801/2016 ált. A telep az előírásoknak és engedélynek megfelelően működik.

Szennyvízelvezetés

A községi szennyvízelvezető rendszer a településen döntően gravitációs csatornahálózat alkotja. Egy – egy részvízgyűjtő terület összegyűjtött szennyvizének továbbítását a magasabban fekvő gravitációs hálózatba a mélyponton telepített szennyvíz átemelők (II–VI.), és a hozzá kapcsolódó nyomócső biztosítja. A csatornahálózat elválasztott rendszerű, a kommunális jellegű szennyvizek kerülnek összegyűjtésre, majd átemelőkön és nyomóvezetéken át a szennyvíztisztító-telepre. A csatornák KG PVC anyagú csőből épültek.

A szennyvízelvezető hálózat kiépítésével, az egyes telkek rákapcsolásával a teljes csatornázottság elérhető, megszüntetve az eddigi talaj szennyezéseket szennyvíz szállításokat. A település komfortja lényegesen megnövekedett. A közcsatornába bevezethető vizek minőségét a vonatkozó kormányrendelet szabályozza. A szennyvízcsatornába csapadékvíz nem vezethető és a szennyvíz szikkasztása nem engedhető meg.

A szennyvíz minősége

A kommunális csatornahálózatokba a lakóépületekben és intézményekben keletkező szennyvíz került bevezetésre. Az ipari, mezőgazdasági üzemek kommunális szennyvize, amely ipari eredetű szennyvízzel nem keveredik, a közüzemű csatornahálózatra bocsátható.

A településen jelenleg nincs olyan üzem, amelynek ipari szennyvizével számolni kellene. A jövőben esetleg létesülő ipari üzemeknél külön-külön kell vizsgálni a közcsatornára csatlakozás feltételeit, az esetleges telepi előtisztítás mértékét.

4.2.4. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS HELYZETE

A hulladékgazdálkodás területén jelentős változások történtek a 2012. évi törvény életbe lépésével. Kisláng esetében a közszolgáltatás keretébe tartozó hulladékok gyűjtése és jogszabályoknak megfelelő kezelése megoldott. Kisláng község Önkormányzata Képviselő-testülete a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról önkormányzati rendeletet hozott. Kisláng

csatlakozott a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társuláshoz. A társulás célja megoldani a hulladékgazdálkodás területén jelentkező feladatokat és korszerű hulladékgazdálkodási rendszert üzemeltetni.

Kisláncon a 016/1 és 03/5 hrsz-ú ingatlanon egykori települési hulladéklerakó üzemelt. A 016/1 hrsz-ú ingatlanra a környezetvédelmi hatóság 10177/2007 iktatószámú határozatban adott engedélyt felszámolásra. A lerakott hulladék térfogata 21.899 m³-re becsülték, döntően inert hulladékot tartalmazott. A lerakó felszámolása KEOP támogatással valósult meg.

A 03/5 hrsz-ú ingatlanon korábban illegális hulladéklerakó működött, aminek felszíne mára becserjésedett.

4.2.5. ZAJTERELÉS HELYZETE

Kisláng település egyes területein kialakuló zajterhelés a mezőgazdasági-üzemi, kereskedelmi, szolgáltató telephelyek és a közlekedés kibocsátásaiból tevődik össze. Egyedi zajkibocsátási határértéket megállapító határozat a településen három esetben (fémmegmunkáló műhely, terményszárító, terménytisztító és szárító) került kiadományozásra. Zajvédelmi bejelentésről nincs tudomásunk. Mindegyik telephelyet lakóövezet veszi körbe.

Meghatározó zajforrás a településen áthaladó közúti közlekedés. A közigazgatási területet érintő utak közül egyedül a 6301. sz. út érint belterületi részeket, így a 63105. sz. út zajkibocsátását a továbbiakban nem vizsgáljuk.

10. számú táblázat: Kislángot érintő utak mentén kialakuló nappali és éjszakai zajterhelés referencia távolságban – zajtól védendő területen

Vizsgált útszakasz	Nappali időszakban (dB)	Éjszakai időszakban (dB)	Zajterhelési határérték L _{TH}
	Számított zajterhelés referencia távolságban L _{Aeq(7,5)}		(nappal/éjszaka)
6301. sz út 0+000 és 26+172 kmsz. között	65,9	57,7	65/55

A számított referencia egyenértékű zajterhelési értékek a vizsgált útszakasz esetében mind nappali, mind éjszakai időpontban meghaladják a zajterhelési határértékeket, a határérték túllépés főként az éjszakai időszakban jelentős. A védendő lakóépületek homlokzatának távolsága az úttengelytől 14–15 m távolságban van, így kb. 4 dB-es távolságtól függő korrekcióval számolhatunk. Határérték túllépés a távolsági korrekció figyelembevételével már nem várható.

4.2.6. ÉLŐVILÁG ÁLLAPOTA

Élővilág

A vizsgált terület a Magyarország nagy részén elterülő Pannóniai Flóratartomány (*Pannonicum*) Alföld flóravidékének (*Eupannonicum*) Mezőföld és Solti síkság flórajárásába (*Colocense*) tartozik. Potenciális erdőtársulásai a tatárjuharos lösztölgyesek, jellemző lágyszárú társulásai a löszpusztarétek. Az őshonos növénytársulásokból a kedvező talajadottságok miatt nagyrészt mezőgazdasági művelés alatt álló területek csak mozaikszerű töredékeket hagytak. Az erdő kevés, a fajösszetétel az erdőgazdálkodásnak megfelelően szabályozott. A legháborítatlanabb természetközeli élőhelyek a vizes területek: patakvölgyek, mocsárrétek. A kistáj döntő része ma már kultúrtáj, a természetes növénytakaró töredékére csökkent. Erőteljesen terjednek az adventív fajok: fehér akác, bálványfa stb.

A tájegység az erdőssztyepp-zóna része, a löszplató nagy része potenciálisan erdős terület; azonban legnagyobb részét ma művelt területek, főként nagytáblás szántóföldek borítják. A természetes és természetközeli növényzet fragmentált (átlagosan néhány hektáros) foltokban maradt fenn, lösz-sztyepprétek, mocsarak, mocsárrétek képviselik. Értékesebb, regenerációra képes vegetáció főként a Bozót-patak völgyében, az abból kiágazó löszvölgyekben, valamint a tájegység déli részén, a Sió-völgyébe torkolló völgyrendszerekben él. A fásszárú vegetáció leggyakrabban akácós ültetvényekből áll, de fennmaradtak a tájra egykor jellemző lösztölgyes erdők kicsiny foltjai, valamint az ártéri ligeterdők, a mocsárerdők, a patakmenti füzesek és a fűzlápok fragmentumai is. Elterjedtek, és jelenleg is terjednek a galagonyás és kökényes cserjések.

A száraz löszpusztagyeppek állományai fajgazdagok, a jellegzetes elemek jelen vannak (kései pitypang – *Taraxacum serotinum*, magyar kutytej – *Euphorbia glareosa*). A félszáraz löszgyepekben további sztyepprétfajok élnek (sugaras zsoltina – *Serratula radiata*, borzas peremizs – *Inula hirta*), és erdőssztyepp-elemekben is gazdagok (erdei szellőrózsa – *Anemone sylvestris*, tarka sáfrány – *Crocus reticulatus*). A kistáj délnyugati része felé erősödik a flóra kollin-montán jellege, az erdei fajok aránya megemelkedik (pl. fekete zászpa – *Veratrum nigrum*, erdei borkóró – *Thalictrum aquilegifolium*, magyar zergevirág – *Doronicum hungaricum*, bogláros szellőrózsa – *Anemone ranunculoides*, törpe keltike – *Corydalis pumila*), melyek unikális lösztölgyes-fragmentumokban élnek. Az erdők peremén további erdőssztyepp-fajok figyelhetők meg (macskahere – *Phlomis tuberosa*, nagyzezerjőfű – *Dictamnus albus*, törpemandula – *Prunus tenella*). A völgyalji mocsarakat nádasok, kisebb arányban gyékényesek, tavikákások, illetve magassárrétek képviselik. A mocsárrétek közepesen fajgazdagok, jellemző bennük a szürke aszat (*Cirsium canum*).

Gyakori élőhelyek: RC, B1a, D34, E1, H5a; közepesen gyakori élőhelyek: OB, RB, OC, BA, P2a, P2b, B5, J6; ritka élőhelyek: OA, RA, M2, H4, B3, J3, A1, A23, J1a, J2, B2, L2x. Fajszám: 600–800; védett fajok száma: 40–60; özőnfajok: zöld juhar (*Acer negundo*) 1, bálványfa (*Ailanthus altissima*) 3, selyemkóró (*Asclepias syriaca*) 2, amerikai kőrös (*Fraxinus pennsylvanica*) 1, amerikai alkörmös (*Phytolacca americana*) 1, japánkeserűfű-fajok (*Reynoutria* spp.) 1, akác (*Robinia pseudoacacia*) 4, aranyvessző-fajok (*Solidago* spp.) 3.

Erdők állapota

Kisláng a Pest Vármegyei Kormányhivatal Mezőföld–Sárréti Erdőtervezési Körzethez tartozik. A település külterületén csak az É-i és a D-i részen van művelésre tervezett erdő (8. SZ. ÁBRA).

építészeti kialakítású, míg az új beépítésű lakóterületeken eltérő, de modernebb stílusjegyek dominálnak.

Műemléki védelem, helyi értékvédelem

Kislágon védett műemlék nem található.

A 16/2018.(X.1.) önkormányzati rendelettel elfogadott településképi védelméről szóló helyi rendelet 6. melléklete tartalmazza a helyi védelem alá helyezett értékek jegyzékét.

A helyi védelem alá helyezés értékleltár nélkül történt. A településtervezés során az önkormányzattal áttekintettük a helyi védett építmények jegyzékét. A településtervezéshez készült Települési Örökségvédelmi Hatástanulmány települési értékleltára szerint a helyi védett építészeti értékek a következők:

HELYI VÉDETT ÉPÍTMÉNYEK			
Sorszám	Cím	Hrsz	Funkció
HV-1	Fő utca 82.	507	Római Katolikus Templom
HV-2	Fő utca 54/D	458	Református Templom
HV-3	Fő utca 77.	342	Kislángi Vadócz Pál Művelődési Ház és Könyvtár
HV-4	Fő utca 63.	349/1	Polgármesteri Hivatal
HV-5	Fő utca 65.	347/5	Faluház
HV-6	Fő utca 63.	349/1	I. és II. Világháborús emlékmű
HV-7	Fő utca 63/a	348/2	Petőfi szobor
HV-8	Sándor utca	32/3	Kereszt (Kálvária)
HV-9	külterület	0178	kereszt
HV-10	külterület	0270/1	kereszt
HV-11	külterület	027/3	kereszt
HV-12	külterület	0225	kereszt

A településképi rendeletet módosítani kell az örökségvédelmi hatástanulmány értékleltárának megfelelően.

Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Kislángot az örökségvédelmi közhiteles nyilvántartás szerint az alábbi régészeti lelőhelyek érintik:

Lelőhely azonosító	Lelőhely neve	Lelőhely jellege	Lelőhely kora	Helyrajzszámok
58506	Fekete-Pusztai-dűlő I.	településnyom (felszíni)	római kor	042/11, 042/12, 027/2, 034/21, 034/22, 034/23, 034/24
58507	Fekete-Pusztai-dűlő II.	telepnyom (felszíni)	római kor	027/2, 036/5, 036/4, 029/5, 029/6, 029/4, 029/3
58508	Fekete-Pusztai-dűlő III.	telepnyom (felszíni)	középkor	029/9, 029/10, 029/8, 029/11, 029/12, 029/13, 029/14, 029/15
58509	Homokgödöri-dűlő	telepnyom (felszíni)	Árpád-kor	012/33, 012/32, 012/34, 012/35,

				012/36, 012/37, 012/39, 012/38
90799	Herpa-halom	halom	ismeretlen kor	0122/4, 0122/3
91489	Péterkereszti-dűlő	telepnyom (felszíni)	középkor	067/17, 067/1

Tájföldrajz

Fogalom meghatározás: a tájföldrajz a legkomplexebb geográfiai szakterület, területi szemléletű szintézise a természetföldrajzi és a földhasználaton, a településföldrajzon keresztül a társadalmi-gazdasági adottságoknak. Összetettsége miatt nem kezdő kutatóknak való téma, valódi tájföldrajzossá évtizedek alatt alakulhat, fejlődhet valaki, ha időközben nem horgonyoz le valamely földrajzi részterületnél, pl. geomorfológiánál, biogeográfiánál, vagy demográfiánál és sikerül megőriznie érdeklődését a földrajzi tájak komplexitása iránt. A tájföldrajz különleges vonása, hogy az egyes tájtípusok meghatározásánál nem lehet eltekinteni az adott terület egység látványától, vizuális habitusától (CSORBA, 2021.). Tájföldrajzi szempontból a vizsgálatra kijelölt terület hovatartozása a következő:

Nagytáj: Duna–Tisza-medence
 Nagytáj részlet: Alföld
 Középtáj: Mezőföld
 Kistáj csoport: Duna–Sárvíz köze
 Kistáj: **Sió–Sárvíz köze** (A korábbi Enyingi-hát és a Káloz–Igari löszös hát kistájak összevonásával.)

A természeti adottságokat e kistáj jellemzői alapján értékeljük (Forrás: Magyarország kistájainak katasztere, MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 2010. és Csorba Péter: Magyarország kistjai, Debrecen, 2021.). A település közigazgatási területe a 812 km² kistáj központi részén terül el.

Topográfiai helyzet és domborzattípus: A Sárrétől D-re, a nevében szereplő két vízfolyás által közrefogott, alacsony fekvésű, enyhén tagolt löszös síkság, DNy-i részén közepes magasságú tagolt síkság. **Éghajlati körzet:** Mérsékelt meleg – száraz, Enying környékén meleg – száraz térség. **Vízrajz:** A nyílt vízfelszínnek, ill. vizenyős, mocsaras térszínnek a tájegység 0,9%-át foglalják el. Néhány patak felduzzasztott vize képez állóvizet, pl. Enying, Dég, Mezőszilas határában. **Földhasználati arányok és tendenciák:** 84% szántóföld (változatlan arány), 4,6% beépített, 3–3% pedig a kismértékben emelkedő kiterjedésű erdők ill. kertek részesedése. Az OTfT a kistáj teljes egészét mezőgazdasági térségként tartja számon. **Földrajzi tájtípus:** Mély talajvízállású, löszfedte hordalékkúp síkság, ahol a mészlepedékes és réti csernozjom talaj intenzív szántóföldi hasznosítás alatt áll. **Emberi hatáserősség:** A természeti adottságokat az emberi tevékenység jelentősen átalakította, a táj α -euhemerób típusba tartozik. A felszín mérsékelt erodált, a vízhalózat szabályozottsága közepes szintű. A huzamos szántóföldi gazdálkodás a talajok minden tulajdonságát módosította, a természetközeli növényzet visszaszorult a terület 10%-ára. Az 1990 és 2018 közötti területhasználat-változásokat mutató adatok szerint az antropogén hatáserősség táji szinten számottevően nem módosult. **Beépítettség és településfejlettség:** Az országos középértékhez (6,2%) képest viszonylag alacsony a beépített felszín aránya; 4,6% (2000: 4,4%). A közutak és a települések tájökölógiai fragmentációs hatása gyengén közepes, súlyozott értéke 1,9 km/ km², jóval kevesebb mint az országos átlag (3,4). A gazdasági, infrastrukturális és társadalmi fejlettség komplex mutató szerint a Kislángtól D-re lévő községek elmaradottnak számítanak. **Tájmetriai adatok:** A kistáj CORINE földhasználat-interpretációs foltjainak átlagos területe igen nagy 4,16 km², az ország egyik legnagyobb művelési folt típusokból álló kistája. A Shannon-diverzitás, vagyis a táj földhasználati változatossága is igen alacsony értéket mutat 0,80 (az országos átlag 1,41). **Természeti veszélyek:** A természeti eredetű károk veszélye gyengén közepes szintű, ami az

aszályok általi fenyegetettségnek tudható be, de Ny-i részén a kisebb szeizmikus aktivitás sem elhanyagolható veszélyforrás. Az 1931–2015 közötti mérések szerint Polgárdi térségében 25–30 súlyosan aszályos (PAI>6) év volt, a kistáj D-i részén ennél valamivel kevesebb: 21–25 év. A jelenlegi tájhasználat az éghajlat megváltozására valószínűleg közepes mértékben érzékeny. **Természetvédelem:** A kistáj igen szerény nagyságú védett területtel rendelkezik, csupán 0,9%-ára érvényes a Natura 2000 különleges természetmegőrzési kategóriára vonatkozó oltalom. **Értéktár:** Az összesített értéksűrűség valamivel meghaladja a közepes szintet. Műemlékek vonatkozásában Dég és Enying, egyedi tájértékek számát tekintve Lajoskomárom környéke érdemel említést. A tájnak csak szerény nagyságú részletét ítélték tájképvédelemre méltónak, lényegében a Lajoskomárom és a Dég környéki erdőfoltok miatt változatosabb megjelenésű területekről van szó. **A tájkarakter földrajzi összetevői:** A kistáj sekély völgyekkel enyhén tagolt löszsíkság, amelynek vizuális arculatát a szántóföldek uralják. A nagyméretű parcellák jellemezte nyílt, gondozott tájban a parlagok aránya elenyésző. A tájhasználat intenzitása közepes. A tájképi hatást jobban befolyásolják az útmenti fasorok és a kisebb vízfolyások mentén megmaradt fás-bokros kísérőnövényzet, mint a csupán 3%-nyi részesedéssel bíró erdőfoltok. A településhálózat sűrűsége átlagos. Nincs egész kistájra kiható központi szerepkörű település, bár Polgárdi és Enying is járási székhely. Az itt lakók földrajzi önelhelyezését befolyásolhatja a Balaton közelsége, de vizuális kapcsolat híján a mezőföldi identitás erősebb, amelynek van némi természetföldrajzi tartalma, felidézhet egy sík, mezőgazdasági hasznosítású tájképet. A szomszédos tájak ide látszó objektumai közül a Bakony-Balaton-felvidék, D-en a Tolnai-Hegyhát sziluettje alkalmas orientációs támpont.

Tájképvédelem

Kisláng Község közigazgatási területe nem része tájképvédelmi övezetnek, illetve a 2018. évi CXXXIX. törvényt kiegészítő 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról 3/5. számú melléklete alapján nem érinti a Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetét.

A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetébe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak.

4.2.7. TÁJVÉDELMI ÁLLAPOT

Természetvédelmi jelentőség

A település közigazgatási területén nem található a következő védettségű területek vagy értékek:

- országos jelentőségű természetvédelmi terület
- helyi jelentőségű természetvédelmi terület vagy érték
- Natura 2000 terület
- ex lege védett természeti terület vagy érték
- ramsari terület
- bioszféra rezervátum
- natúrpark
- világörökség-várományos terület.

Egyedi tájértékek

A tájak karakterének fontos összetevői az egyedi tájértékek. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 6. § (3) (4) és (5) bekezdése értelmében egyedi tájértéknek minősül az

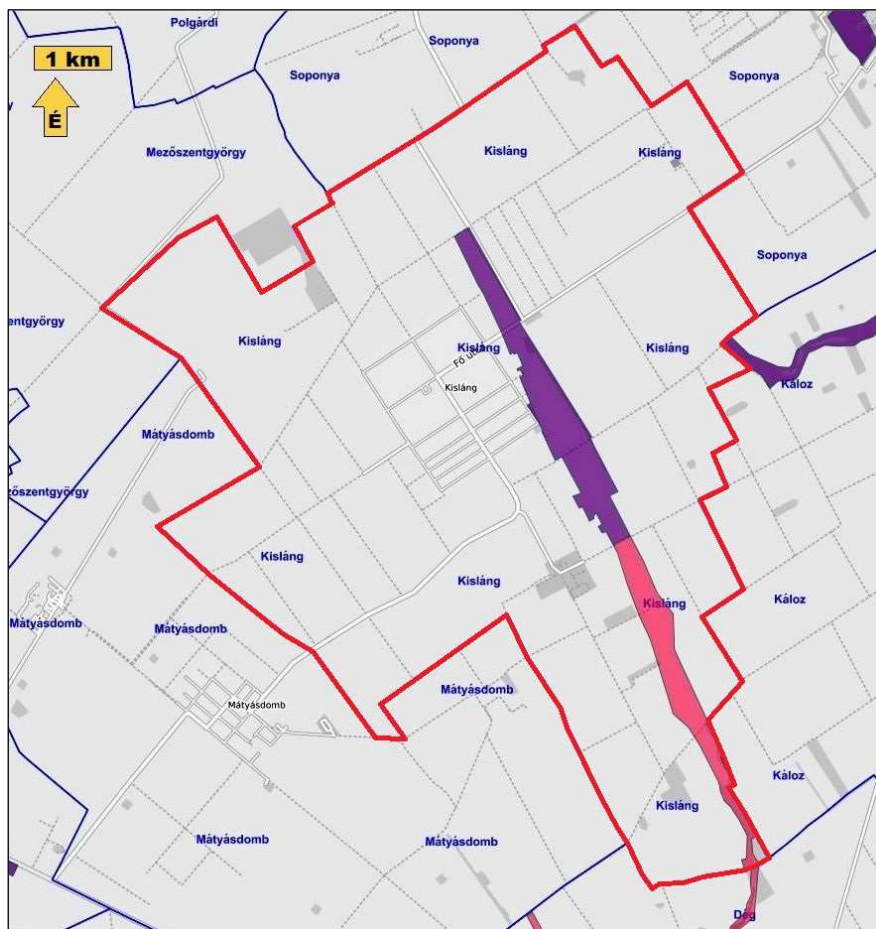
adott tájra jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van, de nem állnak műemléki vagy természetvédelmi oltalom alatt. A tájérték környezetével együtt védendő.

A település közigazgatási területén még nem történt meg az egyedi tájértékek kataszterezése, valamint azok országos rendszerbe történő feltöltése. Javasoljuk a település teljes közigazgatási területén az egyedi tájértékek számbavételét, kataszterezését! Egy szakmailag megfelelően összeállított egyedi tájérték kataszter segítségével a tájértékek állapota megőrizhető vagy javítható, a településen élők identitását növeli és idegenforgalmi vonzerővel is bírhat.

Országos Ökológiai Hálózattal való kapcsolat

Fogalom meghatározás: az 1996. évi LIII. – a természet védelméről szóló – törvény kimondja az ökológiai hálózat létrehozásának szükségességét. Az ökológiai hálózat a természeti, természetközeli területek, valamint a védett természeti területek és védőövezetük ökológiai folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak térbeli rendszere. A hálózat három elemre osztható: magterület, pufferterület és ökológiai folyosó.

A település közigazgatási területének közepén több km hosszan a Bozót-patakot kísérő természetes, természetközeli vagy féltérmezeti élőhelyek (többnyire gyepek) az Országos Ökológiai Hálózathoz magterületéhez és ökológiai folyosóhoz tartozó területek. kísértő köti össze. A település és az Országos Ökológiai Hálózat elemeinek viszonyát a következő térképvázlattal ábrázoljuk:

7. ábra: Kisláng Országos Ökológiai Hálózathoz tartozó elemeinek térképi ábrázolása
(FORRÁS: OKIR.HU)

Jelmagyarázat:

vörös poligon.....Tác település közigazgatási területének határa
 lila felület Országos Ökológiai Hálózat – magterület
 halványvörös felület..... Országos Ökológiai Hálózat – ökológia folyosó

Ökológiai hálózat magterületének övezete: Magyarország és egyes kiemelt térségeinek tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: Magyarország és egyes kiemelt térségeinek tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek – többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok – tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek – magterületek, pufferterületek – közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.

Kisláng Község területén a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által felügyelt tájhasználat folyik. Az Országos Ökológiai Hálózat területeit, illetve a település védett természeti értékeit (növény- és állatfajok) szintén a Nemzeti Park Igazgatóság szakemberei felügyelik.

4.3. A TERVEZÉSI TERÜLETEN FENNÁLLÓ KÖRNYEZETI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK LEÍRÁSA ÉS MINDEZEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA, HA A TERV NEM VALÓSULNA MEG

A településen az alábbi környezeti konfliktusokkal kell számolni:

- A lakóövezetbe por- és egyéb levegőszennyezéssel járó terménytisztítók/szárítók ékelődnek be.
- Csapadékvíz elvezető hálózat rossz műszaki állapota miatt helyi elöntése keletkezhetnek nagycsapadékok esetén, illetve belvíz alakulhat ki.
- A lakóövezetben zajos tevékenységgel üzemelő telephelyek ékelődnek.
- Felszíni és felszín alatti közművek ↔ útfásítás
- Közterületre ültetett gyümölcsfák (leesésveszély, szennyezett gyümölcsök, lehullott gyümölcs piszkító hatása stb.)
- Legelők, gyepterületek becserjésedése, beerdősülése vagy elnadásodása.
- Illegális hulladéklerakás a külterület egyes pontjain, elsősorban a településszéleken, a bel- külterületi határ közelében, gépjárművel könnyen elérhető helyeken; a hulladék fajtája többféle, elsősorban lakossági, zöld- és építési hulladék található
- Bel- és külterületi zúzalékolt- és földutak kiporzása a forgalom során
- Közutak zaj- és légterhelése
- A közúti forgalom, illetve a közép- és magasfeszültségű elektromos légvezetékek veszélye az állatvilágra (elütés, madárpusztulás stb.)
- A nagy területű szántók deflációja
- Özönfajok (fehér akác, bálványfa, magas aranyvessző) terjedése a teljes közigazgatási területen (kül- és belterület egyaránt)
- Légvezetékek tömege a településképben és a külterület egyes részein
- Településfásítás hiánya (közművek vagy térhiány miatt)
- Elhanyagolt vagy romos belterületi épületek építmények, magánkertek.

A tervezett módosítások közül jelentős környezetterheléssel járó fejlesztés nem tervezett. A tervezett módosítások többsége már a meglévő területhasználatokat követik le, illetve meg nem valósult területfejlesztések miatti visszaminősítések. További eleme a módosításoknak felsőbb jogszabályokkal, illetve egyéb tervekkel való összhang megteremtése.

4.4. A TERV MEGVALÓSULÁSÁVAL KÖZVETLENÜL VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK

A tervezett módosítások környezeti hatásai nem számottevők – tekintettel a már kialakult területhasználatra, illetve a kisebb mértékű területfejlesztésre. A tervezett területhasználati módosítók az alábbi főbb kategóriákba sorolhatók:

- kertvárosias lakóövezet falusias lakóövezetté történő visszaminősítése (1., 2., 3., 4., 5. sz. helyszín),
- kertvárosias/falusias lakóövezet gazdasági, kereskedelmi szolgáltató területté minősítése (1. sz. helyszín),
- falusias lakóövezet különleges mezőgazdasági üzemi területté minősítése (1., 2., 4. sz. helyszín),
- kertvárosias lakóövezet különleges sport övezetbe, illetve zöldterület övezetbe kerülnek (2. sz. helyszín),
- zöldterület falusias lakóterület lesz (6. helyszín),
- zöldterületből jogszabályi megfelelés miatt közkert övezet kijelölés történik (6. helyszín),
- ipari gazdasági területek különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület besorolásúak lesznek (7. helyszín),
- Bozót-patak melletti zöldterületek a művelési ágaknak, illetve a FMTrT mezőgazdasági és erdőgazdálkodási térségének megfelelően véderdő és tájgazdálkodási mezőgazdasági terület besorolásúak lesznek (8. sz. helyszín),
- a megyei tervi erdőgazdálkodási térségnek való megfelelés miatta általános mezőgazdasági terület erdőterület besorolású lesz (9. sz. helyszín),
- rekultivált személtlerakó területe különleges területhasználatból korlátozott használatú mezőgazdasági területhasználatba kerül (10. sz. helyszín)
- falusias lakóterület általános mezőgazdasági területfelhasználásba kerülnek (11. sz. helyszín).

4.4.1. TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK KÖZVETLEN IGÉNYBEVÉTELE, VAGY KÖRNYEZETTERHELÉS

Az új tervezett területhasználati funkciók megjelenésével az alábbi környezet-igénybevételek, hatótényezők léphetnek fel tervezett területhasználatonként:

Kertvárosias lakóövezet falusias lakóövezetté történő visszaminősítése

Érintett módosítási helyszínek: 1., 2., 3., 4., 5.

Várható hatótényezők: a módosítás már kialakult területhasználati jelleggel és beépítéssel rendelkező településrészeket érint, új lakóingatlanok építése csak korlátozott számban tervezett. Az új beépítések miatt az alábbi hatótényezők várhatók:

Az új lakóházak építése miatt az épületfűtés, illetve kapcsolódó gépjármű forgalom okozhat levegőterhelést, azonban a terület nagysága miatt legfeljebb 10–12 épület építhető fel, így a várható többletterhelés nem számottevő. Új épület építése miatt kb. 1000 m²-en talajigénybevétel léphet fel, illetve a talaj komplex funkciója a továbbiakban csak a teherhordásra korlátozódik.

Új épületek létesítése miatt kommunális vízigény, kb. 0,6 m³/nap/ingatlan léphet fel, technológiai vízfelhasználás nem várható. A kommunális vízfelhasználás miatt kommunális szennyvízkibocsátás is jelentkezik a felhasznált ivóvíz mértékének megfelelően. Az új

lakóépületek közcsatornára kötése szükséges, zárt szennyvízgyűjtőakna csak indokolt esetben engedélyezhető, szennyvíz szikkasztása semmilyen körülmények között sem engedhető meg. A hulladékok esetében kommunális hulladék növekedés várható, illetve kisebb mértékben esetlegesen csomagolóanyag hulladék többletre is számítani kell. Zajterhelés az épületgépészeti elemekből, illetve a kapcsolódó gépjármű forgalomból származhat.

Az építési tevékenység során a környezetterhelés az építést és a szállítást végző gépek zaj- és levegőterhelése miatt megnövekszik, azonban a tervezett létesítmények üzemelése során jelentős terhelés már nem várható. A településközponti helyzet miatt tájképvédelmi, településképvédelmi és tájökölógiai szempontból jelentős hatás nem várható. Építési tevékenység során a nyers talajfelszín, az építési terület és a félkész létesítmények a tájképet ideiglenesen terhelik, azonban ez a hatás a megmaradt felszín rendezése, parkosítása és gyepesítése során megszűnik.

Kertvárosias/falusias lakóövezet gazdasági, kereskedelmi szolgáltató területté minősítése

Érintett módosítási helyszín: 1.

A módosítás már kialakult területhasználatot tükröz, újabb környezetigénybevétel nem lép fel. Azonban a telephely fejlesztése az ÉK-felé elhelyezkedő lakóingatlanok számára jelenthet zavarást. Amennyiben a telephely fejlesztése tervezett abban az esetben az ÉK-i ingatlanhatáron védő növényzóna, zárt sövény sor telepítése javasolt, ez mind levegővédelmi, zajvédelmi, illetve tájképi és élővilágvédelmi szempontból is előnyös.

Falusias lakóövezet különleges mezőgazdasági üzemi területté minősítése

Érintett módosítási helyszínek: 1., 2., 4., 11.

Mindegyik érintett helyszín esetében a módosítás a már kialakult területhasználatot követi. Ennek alapján a módosítás adminisztratív jellegű csupán, újabb környezetigénybevétel, terhelés csak a telephelyek fejlesztése során léphet fel. Ezen esetekben körültekintő tervezéssel kell elejét venni a levegőterhelés, zajterhelés növekedésének. A telepítési körülményekre való tekintettel a szomszédos lakóingatlanok felé javasolt legalább védő zárt sövény sor, vagy védő növényzóna telepítése.

Kertvárosias lakóövezet különleges sport övezetbe, illetve zöldterület övezetbe kerülnek

Érintett módosítási helyszín: 2.

Várható hatótényezők: új sport célú területhasználat kialakítása az emberi tevékenységek erősödését és jelenlétét generálják a módosítási helyszínen. A várható területhasználat – tekintettel arra, hogy új beépítésre kijelölt terület nem létesül – viszonylag alacsony intenzitású, azonban még így is várható lokális jellegű hatások.

Levegőterhelés a várható látogatói járműforgalom kisebb mértékű levegőterhelést okozhat, mely a várható alacsony forgalom miatt elenyésző mértékű. A tervezett területhasználat kommunális célú vízfelhasználást generál, ami a települési hálózatról ki lehet szolgálni. Ugyanakkor ezzel párhuzamosan gondoskodni kell a területet látogatók kommunális szennyvizének összegyűjtéséről és megfelelő elvezetéséről, amennyiben ez indokolt. A hulladékok esetében kommunális hulladék termelés várható, amelyet a területi hulladék közszolgáltató kezelni tud, így ezen hatás minősítése semleges.

Zajterhelés a kapcsolódó gépjármű forgalomból származhat. A várható alacsony forgalmi terhelés következtében a zajterhelési határértékek nagy biztonsággal tarthatók, így a hatás semleges. Táj- és élővilág-védelmi szempontból a tervezett módosítás irreleváns, jelentős változást nem indukál, kis területen valósul meg (kivéve sportterület, ami a nagy gyepes felület miatt előnyös). A zöldfelület kialakítása környezetvédelmi szempontból kívánatos, a területhasználat jellege természetközeli, mint a jelenlegi településközponti területhasználat.

Zöldterület falusias lakóterület lesz

Érintett módosítási helyszín: 6.

Várható hatótényezők: az új lakóházak építése miatt az épületfűtés, illetve kapcsolódó gépjármű forgalom okozhat levegőterhelést, azonban a terület nagysága miatt legfeljebb 6-8 épület építhető fel, így a várható többletterhelés nem számottevő. Új épület építése miatt kb. 800-1000 m²-en talajigénybevétel léphet fel, illetve a talaj komplex funkciója a továbbiakban csak a teherhordásra korlátozódik.

Új épületek létesítése miatt kommunális vízigény, kb. 0,5-0,6 m³/nap/ingatlan léphet fel, technológiai vízfelhasználás nem várható. A kommunális vízfelhasználás miatt kommunális szennyvízkibocsátás is jelentkezik a felhasznált ivóvíz mértékének megfelelően. Az új lakóépületek közcsontra kötése szükséges, zárt szennyvízgyűjtőakna csak indokolt esetben engedélyezhető, szennyvíz szikkasztása semmilyen körülmények között sem engedhető meg. A hulladékok esetében kommunális hulladék növekedés várható, illetve kisebb mértékben esetlegesen csomagolóanyag hulladék többletre is számítani kell. Zajterhelés az épületgépészeti elemekből, illetve a kapcsolódó gépjármű forgalomból származhat.

Az építési tevékenység során a környezetterhelés az építést és a szállítást végző gépek zaj- és levegőterhelése miatt megnövekszik, azonban a tervezett létesítmények üzemelése során jelentős terhelés már nem várható. Tájökológiai szempontból jelentős hatás nem várható.

Építési tevékenység során a nyers talajfelszín, az építési terület és a félkész létesítmények a tájképet terhelik, azonban ez a hatás a megmaradt felszín rendezése, parkosítása és gyepesítése során megszűnik.

Zöldterületből jogszabályi megfelelés miatt közkert övezet kijelölés történik

Érintett módosítási helyszín: 6.

A módosítás csak adminisztratív jellegű, a területhasználat jellegében változás nem lesz, csupán a területhasználat megnevezése módosul. A megfelelő minőségű zöldterület ápolásával a közkert jó állapotát folyamatosan fenn kell tartani. Növényoptálás, növénytelepítés esetén előnyben kell részesíteni a szélsőségesebb klimatikus viszonyoknak ellenálló honos fajokat.

Ipari gazdasági területek különleges beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi terület besorolásúak lesznek

Érintett módosítási helyszín: 7.

Alapvetően a módosítás adminisztratív jellegű, már meglévő ipari gazdasági terület kerül át mezőgazdasági üzemi területbe. Azonban a meglévő mezőgazdasági üzemi területhasználat mellett újabb területfoglalással a mezőgazdasági üzem mérete és kapacitása, így környezetigénybevétele és terhelés is növekedhet. Telephely fejlesztés során körültekintő tervezéssel, telepítéssel mérsékelni kell a már fennálló környezetterhelést. Légszennyező források csak levegővédelmi létesítési és üzemelési engedélyek birtokában létesíthetők, működtetők. Talajigénybevétel csak az építés során várható, ami legfeljebb pár 100 m²-t jelenthet, így ez nem számottevő.

Amennyiben a fennálló terménykezelés mellett újabb technológiák is telepítésre kerülnek, így technológiai vízigény fellépése sem kizárt, így technológia szennyvíz is keletkezhet. A vízellátó hálózat képes teljesíteni a fellépő vízigényeket, azonban a szennyvízelvezetés során biztosítani kell megfelelő kezelést, illetve a közcsontra bocsáthatóságot. A keletkező hulladékok megfelelő gyűjtését a jogszabályi előírások betartásával kell biztosítani. Új gépészeti elemek esetében a megfelelő zajvédelmi tervezéssel el kell kerülni a környező lakóterületek határérték feletti zajterhelését.

Bozót-patak melletti zöldterületek a művelési ágaknak, illetve a FMTrT mezőgazdasági és erdőgazdálkodási térségének megfelelően véderdő és tájgazdálkodási mezőgazdasági terület besorolásúak lesznek

Érintett módosítási helyszín: 8.

A tervezett módosítás adminisztratív jellegű, csupán a felsőbb szintű tervekkel való összhangot biztosítja és így továbbra is megőrizhető az Országos Ökológiai Hálózat magterületének és ökológiai folyosójának állapota, illetve a gyepgazdálkodás, ami a természetközeli állapot fenntartásának alapját biztosítja. A tervezett területhasználat természetvédelmi szempontból kedvező célú területhasználatot jelent. A változtatással a hagyományos gazdálkodás (gyephasználat) lehetősége tovább folytatódik és védett élőlényeknek (növény- és állatfajok egyaránt) adnak/adhatnak hosszú távon életlehetőséget. Ezeken a területeken intenzív gazdálkodás eddig sem folyt és a természetközeli élőhelyfoltok ezért is tudtak kialakulni, azonban a módosítással kizárható a jövőben bármilyen más antropogén hatás vagy hasznosítás.

A megyei tervi erdőgazdálkodási térségnek való megfelelés miatta általános mezőgazdasági terület erdőterület besorolású lesz

Érintett módosítási helyszín: 9.

A tervezett módosítás adminisztratív jellegű, csupán a felsőbb szintű tervekkel való összhangot biztosítja.

Rekultivált személtlerakó területe különleges területhasználatból korlátozott használatú mezőgazdasági területhasználatba kerül

Érintett módosítási helyszín: 10.

A terület jelenleg részben erdősült már, illetve gyepes, így a területen legfeljebb legeltetés, vagy erdőgazdálkodási lehetséges. Tekintettel a terület „előéletére” talajműveléses szántással járó gazdálkodás nem javasolt, a rekultivációs rétegek, így a hulladéktest szigetelése sérülhet. A korlátozott használat mellett a környezetigénybevétel alacsony szintű. A Kislángi-árok közelsége miatt körültekintő erdőgazdálkodással, mezőgazdasági gyakorlattal meg kell akadályozni, hogy a vízfolyásba túlzott mértékű szervesanyag kerüljön.

Falusias lakóterület általános mezőgazdasági területfelhasználásba kerül

Érintett módosítási helyszín: 11.

A módosítás tervezett, de meg nem valósult lakóterület visszaminősítését jelenti mezőgazdasági területté. Ennél fogva az új területhasználat a meglévő tényleges területhasználatnak felel meg, újabb környezetterhelés ennél fogva nem várható. A Kislángi-árok közelsége miatt körültekintő mezőgazdasági gyakorlattal meg kell akadályozni, hogy a talaj, a talajvíz és a felszíni víz szervesanyag terhelését.

4.4.2. A MÓDOSÍTÁS KÖVETKEZTÉBEN FELLÉPŐ TÁRSADALMI, GAZDASÁGI FOLYAMATOK, AMELYEK KÖZVETETT MÓDON KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNNYEL JÁRhatnak

A bemutatott módosítások egyik legfontosabb összetevője a meg nem valósult fejlesztések visszaállítása a tényleges területhasználatra, illetve a jogszabályváltozásból eredő megfelelés biztosítása. Másik fontos összetevője csekély mértékű lakóterület fejlesztés, illetve a felsőbb szintű tervekkel való összhang biztosítása.

A tervezett módosítások a falusias lakóterületen nagyobb mértékű háztáji gazdálkodást és gazdálkodást segítő tevékenységeket is megenged. Ez a település mezőgazdasági potenciálját és megtartó erejét fokozza.

4.5. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA ESETÉN VÁRható, A KÖRNYEZETET ÉRő HATÁSOK, KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ELŐREJELZÉSE

A 4.4.1. fejezetben bemutatásra kerültek a tervezett módosítások következtében fellépő hatótényezők, azokat ott részletesen elemeztük. A településen tíznél több pontban, területen

történik változás, de ezek csupán kis felületeket érintenek, hatásuk lokális jellegű, a táj- és településképben lényeges változást nem indukálnak. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzését, az egyes területekre jellemző ismérveket szintén a 4.4.1. fejezetben részleteztük.

* * *

Összefoglalóan a tervezett módosítások elsősorban a tényleges területhasználatot állítják vissza a korábban tervezett, de meg nem valósult módosítások esetében, valamint a jogszabályi, vagy felsőbb szintű tervekkel való megfelelést szolgálják. A várható környezeti hatások alacsonyak, a várható kismértékű hatások hatásterülete lokális minden esetben az érintett ingatlan területén belül maradnak. A gazdasági jellegű területek esetében környezetterhelést körütekintő tervezéssel, az engedélyezési fázisban már tervezni kell. Lehetőség szerint védő növényssávval vagy zárt sövény sor telepítésével a lakóterületek védelmét fokozni javasolt.

5. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE, MONITORINGOZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

Az előző fejezetekben bemutatottak alapján a tervezett módosítások megvalósítása nem jár jelentős környezeti hatásokkal. A tervezett módosítások jelentős része meg nem valósult területfejlesztés miatti visszaminősítés, illetve adminisztratív jellegű. Ténylegesen új területhasználatok esetében a várható hatások vagy elhanyagolható mértékűek, vagy nem jelentősek, a hatásterületek csak az érintett ingatlanok közvetlen környezetében, érzékelhetők.

5.1. A VÁRHATÓ HATÁSOK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

Levegőminőség-védelem

- Gazdasági övezet kialakításakor a közeli lakó- és mezőgazdasági övezetek védelme érdekében javasoljuk növényssáv, legalább sövény sor, nagyobb hely esetén többszintes növényssáv képzését a lakóövezetek irányába.
- Légszennyező tevékenység – a kibocsátási normák betartása mellett – csak levegővédelmi engedély birtokában létesíthető/üzemeltethető.

Talajvédelem

- Talajvédelem szempontjából a humusz védelme kiemelkedő. Az új lakó-, spot célú- és gazdasági terület kialakítása esetében szükséges a felső humuszban gazdag talajréteg elkülönített kezelése/gyűjtése és újbóli fedőréteggé történő felhasználását.
- A talajerózió csökkentése érdekében a megfelelő csapadékvíz elvezetés megoldása fontos.
- Talajszennyező tevékenység a település területén nem engedélyezett.

Vizek védelme

- Új létesítmények telepítése esetén a keletkező kommunális szennyvizet kötelező a közcsatornába vezetni, zárt szennyvízgyűjtő létesítése nem javasolt, csak rendkívüli esetben engedélyezhető, szennyvíz szikkasztása nem engedélyezhető.

- Technológiai szennyvizet ugyancsak a közcatorna hálózatba kell vezetni, és minden esetben szükséges a bevezetési ponton a közcatornára bocsáthatósági előírások teljesítése, akár egyedi tisztítóberendezés létesítésével is.
- A területen csak tiszta (tetőkről) összegyűjtött csapadékvíz szikkasztható el, vagy közlekedési felületekről olajfogón keresztül megtisztított csapadékvíz.
- A csapadékvíz elvezető árkokat lehetőség szerint jókarba kell helyezni.

Hulladékgazdálkodás

- Építési tevékenység esetében a keletkező építési/bontási hulladékokat csak hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező vállalkozásnak lehet átadni.
- Az építési, bontási hulladékok esetében javasoljuk olyan hulladékkezelő előnyben részesítését, aki a hulladékok hasznosítását végzi a lerakással történő ártalmatlanítás helyett.
- Az újonnan létesülő ingatlanok esetében a kommunális hulladék elszállítására kötelező közszolgáltatási szerződést kötni.
- A tevékenységek során keletkező egyéb hulladékokat munkahelyi gyűjtőhelyen, üzemi gyűjtőhelyen kell gyűjteni, azokat nyilvántartásba kell venni, illetve a keletkezett mennyiségekről éves bevallást kell benyújtani a környezetvédelmi hatóság felé, amennyiben a keletkező hulladékok mennyisége eléri bevallási küszöbértéket.
- A hulladékok elszállítására csak a szükséges hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező vállalkozással lehet szerződést kötni.
- Munkahelyi vagy üzemi gyűjtőhelyen tárolt hulladékokat legalább félévenként, illetve évenként el kell szállíttatni.
- A munkahelyi vagy üzemi gyűjtőhelyet csak olyan módon lehet kialakítani, hogy veszélyes anyag még havária helyzetben se juthasson ki környezetbe.
- Veszélyes hulladék tárolására nyitott téren létesítendő üzemi gyűjtőhely nem építhető, a veszélyes hulladékok tárolása csak fedett módon lehetséges.

Zaj- és rezgésvédelem

- Mind az építési, mind az egyéb tevékenységeket úgy kell végezni, hogy a zajtól védendő létesítményeket határérték feletti zajterhelés ne érhesse.
- Körültekintő tervezéssel optimalizálni kell a munkagépek/szállítójárművek mozgását, azt a lehető legalacsonyabb szinten kell tartani.
- Körültekintő tervezéssel biztosítani kell, hogy a zajforrások a védendő területektől a lehető legnagyobb távolságban helyezkedjenek el.

Élővilágvédelem és tájvédelem

A tervezett, illetve javasolt, a településrendezési változások során várható beruházások, fejlesztések révén bekövetkező kedvezőtlen hatások enyhítését, csökkentését, mérséklését szolgáló további intézkedések a következők:

Élővilágvédelem:

- a tervezett létesítmények parkosítása során kizárólag őshonos lombhullató fafajok alkalmazása; az ingatlanhatárok mellé ültetett kétszintes (fák+cserjék) növényállomány mellett az ingatlanok belső területein ligetes telepítés megvalósítása
- az ökológiai és esztétikai szempontból értékes fasorokat javasolt megőrizni, a szakaszos, hiányos fasorokat pedig kiegészíteni szükséges
- vonalas létesítmények (utak, csatornák, mezsgyék) fásítása javasolt
- településképi és tájökölógiai szempontból (madárpusztulás) a frekventált területeken (pl. településközpont, zöldterületek stb.) a légvezetékek földkábelre történő cseréje javasolt

- az elhanyagolt, rendezetlen, nem kellően fenntartott, gyomos ingatlanok rendezése hatósági eszközökkel (felszólítás, bírságolás stb.), melyek településképi, közbiztonsági és ökológiai szempontból (gyomfertőzési gócok) egyaránt rendkívül károsok

Tájvédelem:

- a templom- és temetőkertek, intézménykertek és közcélú települési zöldterületek jó állapotban történő megőrzése, faállományának védelme
- intézménykertekben az árnyékot biztosító nagy lombtömөгű fák hosszú távú megőrzése, illetve – elöregedés és/vagy balesetveszély miatti kivágásuk esetén – folyamatos pótlása
- törekedni kell a meglévő növényállományból kiszűrni az allergén és agresszíven terjedő invazív fajokat (fehér akác, bálványfa tb.), új növény telepítésénél honos, nem allergizáló növényfajokat kell választani.
- javaslatunk szerint érdemes egy „Tiszta udvar – rendes ház” mozgalmat indítani (helyi egyesület vagy önkormányzat szervezésével, illetve gondnokságával), jutalmazni a rendezett ingatlanokat (intézmények és magáningatlanok szintjén egyaránt)
- díszes, attraktív településkapuk kialakítása a községen átvezető közutak bevezető szakaszán
- kerülendő a túlevelű örökzöldek domináns ültetése, mert vizuálisan és funkcionálisan is áthatolhatatlan falat képeznek idősebb korokra, inkább zavaró hatást keltenek, mint díszítik, kiemelik az adott utcarészt
- települési- és tájfasításához közepes vagy nagy lombkoronájú, őshonos, lombhullató fajok alkalmazása javasolt, az allergén vagy invazív fajok, illetve az örökzöldek alkalmazását kerüljük
- a külterület egyes pontjain, főleg a településszéli területeken az illegális hulladéklerakások felszámolása
- Kisláng közigazgatási területén több egyedi tájérték is fellelhető, de még nem készült egyedi tájérték kataszter. Javasoljuk a település teljes közigazgatási területén az egyedi tájértékek kataszterezését, számba venni, dokumentálni, megőrzésüket és/vagy felújításukat biztosítani, esetleg egy helyi kiadványban a település lakosságával, illetve az idegenforgalom résztvevőivel megismertetni! Egy szakmailag megfelelően összeállított egyedi tájérték kataszter segítségével a tájértékek állapota megőrizhető vagy javítható, a településen élők identitását növeli és idegenforgalmi vonzerővel is bírhat
- a tervezett módosítás után épülő építmények létesítésének és üzemeltetésének részletes hatásait már a kész építési engedélyezési tervek ismeretében szükséges vizsgálni. A tervezéskor nagyon fontos a tájvédelem követelményeinek való megfelelés, a térség szín- és formavilágához történő igazodás; az építmények funkciói csak a tervezett funkciókat, célokat szolgálhatják. Tervezési fázisban ajánlott a tájvédelem követelményeinek való megfelelés érdekében a Duna–Ipoly Nemzeti Parkkal és a természetvédelmi hatósággal történő folyamatos egyeztetés, konzultáció.

5.2. MONITORING JAVASLATOK

A tervben a kijelölt fejlesztések, területhasználati módosítások elhanyagolható, illetve csekély környezeti hatásokkal járnak/járhatnak. A várható hatások kiterjedése pár méteres. A bekövetkező hatások megfigyelése érdekében az alábbi javaslatokat tesszük:

- A tervben foglaltak környezeti hatások rendszeres felülvizsgálata javasolt legalább 5 évente.
- A terv következő felülvizsgálatának elvégzése során javasolt kitérni a korábban jóváhagyott tervben foglalt hatására, az azóta bekövetkezett változásokra.

6. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

A tervezett módosítások döntő többségében a meg nem valósult fejlesztések miatti visszaminősítések. A másik jellemző módosítás típus a tényleges területhasználat tervben való rögzítése, azaz jogszabályi megfelelés és felsőbb szintű tervekkel való összhang biztosítása. Tényleges területfejlesztés csekély mértékben lakó-, illetve mezőgazdasági üzemi és sport célú területek esetében történik, így a település komfort fokozta, megtartó ereje és a település gazdasági potenciálját kisebb mértékben javul. A várhatóan fellépő környezetterhelések alacsony szintűek, lokális hatásúak, így vagy elhanyagolható jellegűek, vagy nem jelentős mértékűek, azaz a környezetterhelési határértékek teljesülése, illetve kibocsátási határértékek teljesítése nagy biztonsággal várható.

Az elvégzett környezetértékelés alapján a tervezett módosítások jelentős környezeti hatásokkal nem járnak, körültekintő tervezéssel, üzemeltetéssel a környezet hatások tovább mérsékelhetők. A települési terv időszakos felülvizsgálata alatt ezen módosítás hatásait is vizsgálni, felülvizsgálni szükséges.

Balatonfüred–Székesfehérvár, 2023. június 12.